

Aabenraa Kommune
Digital annonce

**Plan, Teknik & Miljø
Miljø**

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 15-03-2022
Sagsnr.: 21/12545

Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.: 7376 7864
E-mail: tket@aabenraa.dk

Miljøgodkendelse af IE-husdyrbruget på Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 15. marts 2022 meddelt miljøgodkendelse til IE-husdyrbruget på Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa efter husdyrbrugloven¹.

Husdyrbruget miljøgodkendes til flere scenarier. I scenarie 1 godkendes en ny stald med 570 m² produktionsareal foruden produktionsarealerne i de eksisterende stalde. I scenarie 2 godkendes en ny stald på 1.300 m² produktionsareal foruden produktionsarealerne i de eksisterende stalde med undtagelse af staldene 1 (delvis) og 2, hvor produktionen ophører. Såfremt ingen af de to scenarier tages i brug, godkendes de eksisterende stalde og produktionsanlæg til produktion under stipladsmodellen.

Der godkendes følgende stalde og produktionsarealer i scenarie 1:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Stald 1	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	315	210
Stald 2	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	553	385
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	599
Stald 4	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	617
Ny stald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	810	570
I alt			2.381

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

Der godkendes følgende stalde og produktionsarealer i scenarie 2:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m²	Produktionsareal m²
Stald 1	Heste. Dybstrøelse	315	30
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	599
Stald 4	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	617
Ny stald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	1.620	1.300
I alt			2.546

Der godkendes følgende stalde hvis den nye stald ikke etableres:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m²	Produktionsareal m²
Stald 1	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	315	210
Stald 2	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	553	385
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	599
Stald 4	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	617
I alt			1.811

Der godkendes følgende gødningsopbevaringsanlæg:

- Gyllebeholder på 2.490 m³ fra 2003 med et overfladeareal på 629 m²
- Gyllebeholder på 1.740 m³ fra 1993 med et overfladeareal på 352 m²
- Etablering af fast teltoverdækning på begge gyllebeholdere, hvis scenarie 1 og 2 udnyttes.

Desuden meddeles der miljøgodkendelse til at etablere:

- Etablering af en ny afhentningstank til biogasgylle på 99 m³
- Etablering af overdækning over den eksisterende korngrav
- Etablering af en ny lade på 53 x 23 m
- Etablering af forbindelsesgang mellem stald 3, 4 og den nye stald

Miljøgodkendelsen kan ses i sin helhed jf. nedenstående

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 15. marts 2022 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 12. april 2022, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til godkendelsens afsnit C "Offentlighed og klagevejledning".

Venlig hilsen

Tina Ketelsen
Landmålingstekniker

Miljøgodkendelse af IE-husdyrbruget Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa

§ 16a, stk. 2

Lovbekendtgørelse nr. 520
af 1. maj 2019 om husdyr-
brug og anvendelse af gød-
ning m.v. med senere æn-
dringer

Godkendelsesdato:
15. marts 2022

Aabenraa Kommune

Plan, Teknik & Miljø

Team Miljø

Skelbækvej 2

6200 Aabenraa

Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering, der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Selve miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel E. Kommunen skal stille de nødvendige vilkår, der vurderes at være nødvendige for at sikre, at husdyrbruget ikke får væsentlig virkning på miljøet.

Husdyrbruget på Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa har mere end 2.000 stipladser til slagtesvin. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt er defineret som intensiv husdyrproduktion, der er VVM-pligtigt. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten, og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne. Den vedlagte miljøkonsekvensrapport er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Miljøkonsekvensrapporten danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

IE-husdyrbrug har udover VVM-pligt krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT) så ammoniak-, lugt-, støj- og fosforemissioner begrænses og ressourcer udnyttes mest effektivt herunder, at der frembringes mindst muligt affald. BAT indebærer også en forpligtelse fra den 21. februar 2021 til at oplære medarbejdere, at have et miljøledelsessystem, at udarbejde en beredskabsplan og at praktisere godt landmandsskab.

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelse	5
Baggrund og særkender for afgørelsen	8
Historik.....	8
Ansøgning.....	8
Landskabelige værdier og særkender	8
Erhvervsmæssig nødvendighed.....	14
Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	14
Natur.....	14
Jord, grundvand og overfladevand	16
Lugtgener	16
Øvrige emissioner og gener.....	17
Bedste tilgængelige teknik (BAT) for intensivt opdræt af slagtesvin	19
Øvrige krav	21
Samlet vurdering	22
Lovgrundlag	22
Udnyttelsesfrist.....	23
Revurdering af miljøgodkendelsen.....	23
Retsbeskyttelse	23
Ophævelse af eksisterende godkendelse	23
Andre tilladelser og dispensationer.....	23
B. Vilkår for husdyrbruget	24
Afgørelse	24
Indretning og drift	24
Lugt.....	27
Øvrige emissioner og gener.....	27
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	28
Jord, grundvand og overfladevand	29
Egenkontrol	30
Beredskabsplan	31
C. Offentlighed og klagevejledning	32
Annoncering.....	32
Naboorientering og partshøring	32
Annoncering og afgørelse.....	32
Klagevejledning	32
D. Kommunens bilag	34
Lugtkonsekvenszone	34
Høringssvar fra Varnæs Vestermark 5, 6200 Aabenraa	35
Kommunens bemærkninger til høringssvar fra Varnæs Vestermark 5, 6200 Aabenraa	36
E. Miljøkonsekvensrapport	37

Datablad

Husdyrbrugets adresse: Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa

Ansøger: Dynagro Svineproduktion I/S

Ansøgers CVR-nummer: 35071407

Ejer: Stokager A/S, Teglgårdsvej 20G, 6622 Bække

Godkendelsesmyndighed: Aabenraa Kommune

Godkendelsesdato: 15. marts 2022

Sagsbehandler: Jon Kjær Jensen

Landskabsvurdering: Hella Klindt Hünersen

Kvalitetssikring: Tine Oerter Trane

Ansøgningsmateriale: Henriette Fries, LandboSyd

Sagsnr.: 21/12545

Kortmateriale: Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Lovgrundlag: Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 2 til IE-husdyrbruget Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa, matr. nr. 37 Varnæs Ejerlav, Varnæs m.fl. til et slagtesvinehold med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og evt. nye anlæg.

Husdyrbruget miljøgodkendes til flere scenarier. I scenarie 1 godkendes en ny stald med 570 m² produktionsareal foruden produktionsarealerne i de eksisterende stalde. I scenarie 2 godkendes en ny stald på 1.300 m² produktionsareal foruden produktionsarealerne i de eksisterende stalde med undtagelse af staldene 1 (delvis) og 2, hvor produktionen ophører. Såfremt ingen af de to scenarier tages i brug, godkendes de eksisterende stalde og produktionsanlæg til produktion under stipladsmodellen.

Der godkendes følgende stalde og produktionsarealer i scenarie 1:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Stald 1	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	315	210
Stald 2	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	553	385
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	599
Stald 4	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	617
Ny stald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	810	570
I alt			2.381

Der godkendes følgende stalde og produktionsarealer i scenarie 2:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Stald 1	Heste. Dybstrøelse	315	30
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	599
Stald 4	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	617
Ny stald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	1.620	1.300
I alt			2.546

Der godkendes følgende stalde hvis den nye stald ikke etableres:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Stald 1	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	315	210
Stald 2	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	553	385
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	599
Stald 4	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	617
I alt			1.811

Der godkendes følgende gødningsopbevaringsanlæg:

- Gyllebeholder på 2.490 m³ fra 2003 med et overfladeareal på 629 m²
- Gyllebeholder på 1.740 m³ fra 1993 med et overfladeareal på 352 m²
- Etablering af fast teltoverdækning på begge gyllebeholdere, hvis scenarie 1 og 2 udnyttes.

Øvrige anlæg:

- Etablering af en ny afhentningstank til biogasgylle på 99 m³
- Etablering af overdækning over den eksisterende korngrav
- Etablering af en ny lade på 53 x 23 m
- Etablering af forbindelsesgang mellem stald 3, 4 og den nye stald

Det godkendte staldanlæg kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over stalde i figur 1.

Figur 1. Oversigt over stalde, anmeldelsespligtige anlæg samt gødnings- og foderopbevaringsanlæg.

Baggrund og særkender for afgørelsen

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse til husdyrbruget, idet det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, og det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet eller medføre andre væsentlige gener.

Historik

Den 4. oktober 2012 blev der meddelt afgørelse om revurdering af miljøgodkendelsen til en produktion på 10.170 slagtesvin (32 – 115,5 kg), svarende til 325,7 dyreenheder efter dagældende omregningsfaktorer.

Den 22. september 2015 blev der meddelt tillægsgodkendelse til miljøgodkendelsen. Tillægget er dog aldrig blevet udnyttet, hvorfor det er revurderingsafgørelsen, der danner grundlag for den lovlige nudrift i denne ansøgning om miljøgodkendelse.

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 21. april 2021 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til husdyrbruget på Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa. Ansøger planlægger i forbindelse med det ansøgte at udvide slagtesvineproduktionen. Idet det endnu ikke er afklaret, hvorvidt de eksisterende stalde nærmest stuehuset skal udgå af produktionen, er der indsendt 2 scenarier foruden selve ansøgningen.

I scenarie 1, der udgør hovedansøgningen med skema nr. 226 254 i husdyrgodkendelse.dk, ansøges der om miljøgodkendelse til en udvidelse af produktionen af slagtesvin i de eksisterende stalde 1, 2, 3 og 4, samt godkendelse til at opføre en ny slagtesvinestald med et produktionsareal på 570 m².

I scenarie 2, hvortil der er indsendt scenarieberegning med skema nr. 226 255 i husdyrgodkendelse.dk udgår produktionen i staldene 1 og 2, mens produktionen i staldene 3 og 4 bibeholdes, og der søges endvidere om godkendelse til etablering af en ny slagtesvine-stald med et produktionsareal på 1.300 m². I dette scenarie vil der ligeledes blive etableret 30 m² hestebokse i stald 1 eller 2.

Såfremt der ikke etableres nye stalde, ønskes de eksisterende stalde godkendt efter stipladsmodellen, for hvilket der er indsendt scenarieberegning med skema nr. 226 660.

Ved alle scenarier ønskes der etableret en ny afhentningstank på 99 m³, at overdække den eksisterende korngrav, at etablere en ny lade, samt at etablere en forbindelsesgang mellem stald 3, 4 og den nye stald, såfremt denne etableres.

Denne miljøgodkendelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i miljøkonsekvensrapporten i kapitel E, ansøgningsskema nr. 226 254, version 1, ansøgerscenarie nr. 226 255 og ansøgerscenarie nr. 226 660.

Landskabelige værdier og særkender

Nybyggeri og placering af anlæg

Varnæs Vestermark 3 er beliggende nordvest for landsbyen Varnæs, hvor landskabshensynet prioriteres højt. Landskabet er generelt kendetegnet ved et storbakket terræn. Mod vest er terrænet en del af et større sammenhængene dødislandskab, mens det mod øst er kendetegnet ved et bakket morænelandskab med dybe erosionsdale vinkelret på kysten. Landskabet har en overordnet terrænmæssig orientering mod kysten mod nord.

Landskabet er et landbrugslandskab, med tydelig reference til udskiftningstiden, der i dette område var det første statsorganiserede udskiftningslandskab i Danmark. Det kommer til udtryk ved landskabets fordeling af marker og læhegn, ligesom bebyggelsesstrukturen afspejler en parvis udflytning af gårdene, der er særlig for dette område.

Landskabet er generelt kendetegnet ved vide udsigter over det bakkede landskab, hvor den lange kystlinje mod nord ofte danner baggrund i udsigterne. I de helt kystnære dele af landskabet er det særligt de visuelle relationer på tværs af de brede fjorde, der har betydning for landskabets karakter og visuelle kvaliteter. Stuehuset, de ældste stalde og gyllebeholderne ligger vest for Varnæs Vestermark, mens stald 3 og 4 og den nye stald ligger nord og øst for vejen.

I ansøgningen om miljøgodkendelse er der indtegnet en ny stald, en ny foderlade, samt en forbindelsesgang mellem stald 3, 4 og den nye stald, samt en ny afhentningstank på 99 m³.

Figur 2. Koteplan for placering af den nye stald. Røde kurver angiver det nuværende terræn, blå kurver angiver terrænet efter etablering af den nye stald.

Den nye stald ønskes etableret umiddelbart nord for stald 4, med en størrelse på enten 13,5 x 60 meter eller 27 x 60 meter. Højden til kip vil uanset staldstørrelse ligge mellem 5 og 8 meter med en taghældning på mellem 15 og 20 grader. I forbindelse med etableringen af den nye stald vil der ske en terrænregulering således, at stalden bliver etableret i niveau med de eksisterende stalde, der ligger i kote 39,75. Placeringen af stalden og terrænkoterne fremgår af figur 2.

Den nye lade ønskes etableret umiddelbart syd for de eksisterende siloer, idet denne beliggenhed vurderes at være den mest optimale i forhold til transport af korn fra silo til ladebygning, og i forhold til den interne transport på husdyrbruget. For at kunne etablere den nye foderlade med den ønskede placering, som ses af figur 3, vil der skulle ske en terrænændring mod syd således, at laden etableres i kote 37, hvor anlægget vil være i niveau med de eksisterende siloer.

Figur 3. Placering af den nye foderlade i forhold til højdekurverne.

Inden stalden og den nye foderlade bliver etableret, skal der søges om særskilt tilladelse til selve terrænændringen.

I forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget Varnæs Vestermark 3 skal Aabenraa Kommune vurdere de landskabelige forhold. Ejendommen ligger i et område, der er udpeget som værdifuldt landskab, hvor landskabshensynet skal prioriteres højt.

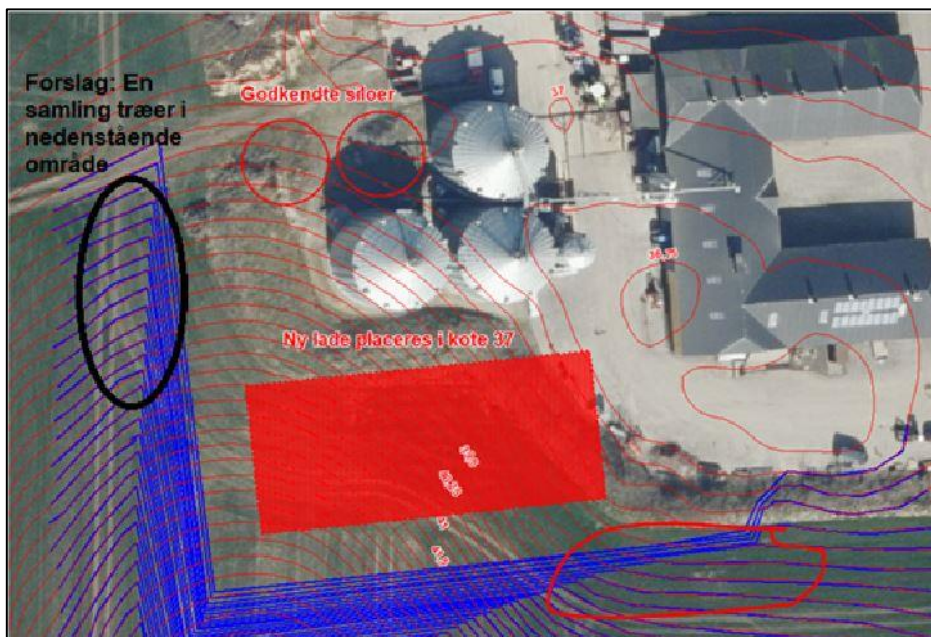
Team Natur & GIS vurderer ud fra ansøgers visualiseringer, koteplaner og redegørelser, at udvidelserne vil være synlige i landskabet, hvorfor der stilles vilkår om etablering og vedligeholdelse af eksisterende og ny beplantning.

Der stilles vilkår til, at det eksisterende og beskyttede dige med beplantning mod sydvest, som ses af Figur 4, skal være en del af den afskærmende beplantning.

Figur 4. Beskyttet dige (orange markering) syd-sydvest for husdyrbruget.

Yderligere skal der etableres nye beplantninger ved stald og lade. Se Figur 5 og figur 6.

Figur 5. Forslag til placering af beplantning ved den nye lade i områder markeret med sort og rødt.

Bepantningen skal bestå af egnstypiske træer og buske, der skal være karakteristiske for området. Bepantningen skal foretages den førstkommande plantesæson, efter udvidelserne er etableret. De nye beplantninger samt det eksisterende beskyttede dige med beplantning skal vedligeholdes og må ikke fjernes og beskadiges, da beplantningerne skal give en visuel, vedvarende og effektiv afskærmning.

Figur 6. Forslag til placering af beplantning ved den nye lade i området markeret med grøn signatur.

Bygge- og beskyttelseslinjer og kommunalplaner

Bygge- og beskyttelseslinjer:

Varnæs Vestermark 3 er beliggende inden for følgende bygge- og beskyttelseslinjer: "Kystnærhedszonen" og "Skovrejsning uønsket". Derudover er der 40 m vest for den nye lade et beskyttet sten- og jorddige.

Retningslinjerne for bygge- og beskyttelseslinjerne, som husdyrbruget ligger inden for, vil blive gennemgået i dette afsnit.

Kystnærhedszonen:

Kystnærhedszonen er fastlagt i planloven, som en 3 km bred zone langs de danske kyster. Kystnærhedszonen skal søges friholdt for yderligere bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed. Hvis der skal ske en inddragelse og planlægning af nye arealer i kystnærhedszonen, skal dette begrundes særligt planlægningsmæssigt eller funktionelt. Derudover skal det belyses, om bebyggelsen kan placeres uden for kystnærhedszonen.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse vil den nye stald og den nye lade blive opført i tilknytning til den eksisterende bebyggelse på Varnæs Vestermark 3.

Da de eksisterende stalde 1 og 2 er ved at være udtjent, er der brug for, at de enten renoveres, eller at der etableres en ny stald til erstatning. Aabenraa Kommune vurderer derfor, at etableringen af stalden er erhvervmæssigt nødvendig for at kunne opretholde en rentabel slagtesvineproduktion på ejendommen fremadrettet. Derudover vurderer Aabenraa Kommune, at den nye foderlade er erhvervmæssigt nødvendig, idet der er behov for tidssvarende og tilstrækkeligt store faciliteter til foderproduktion.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at etableringen af stalden og foderladen ikke vil stride mod retningslinjerne for kystnærhedszonen, da etableringen af både stald og lade er erhvervmæssigt nødvendig for ejendommens fortsatte drift, og da de etableres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse, og derfor ikke inddrager nye områder, som ikke allerede er i tilknytning til det bebyggede.

Skovrejsning uønsket:

Aabenraa Kommune vurderer, at etableringen af den nye stald og foderlade ikke vil stride mod retningslinjerne for området, der i kommuneplanen er udpeget til "Skovrejsning uønsket", da der ikke vil blive etableret ny skov i forbindelse med denne miljøgodkendelse.

Beskyttede sten- og jorddiger:

Ca. 40 meter syd-sydvest for den nye lade er der et beskyttet sten- og jorddige. I forbindelse med etablering af laden stilles der vilkår til bevaring af beplantningen på diget, hvorfor Aabenraa Kommune vurderer, at det ansøgte ikke vil påvirke det beskyttede dige negativt.

Andre bygge- og beskyttelseslinjer:

Varnæs Vestermark 3 er ikke beliggende inden for andre bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommuneplanområder:

Varnæs Vestermark 3 er beliggende inden for følgende områder med landskabelige interesser i kommuneplanen: "Værdifulde kystlandskaber", "Værdifulde kulturmiljøer", "Bevaringsværdigt kulturlandskab" og "Fortidsmindeområde". Retningslinjerne for disse områder vil - område for område - blive gennemgået i dette afsnit.

Værdifulde kystlandskaber:

Inden for områder udpeget som værdifulde kystlandskaber i kommuneplanen skal byggeri på landbrugsejendomme være erhvervsmæssigt nødvendigt og som udgangspunkt etableres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse.

Da både stalden og den nye foderlade er erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens fortsatte drift som landbrugsejendom, og da de etableres i umiddelbar tilknytning til den eksisterende bebyggelse, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke strider mod retningslinjerne i kommuneplanen, samt at der skal stilles vilkår om afskærmende beplantning.

Værdifulde kulturmiljøer:

Inden for områder udpeget i kommuneplanen som værdifulde kulturmiljøer skal det sikres, at etablering af nye anlæg ikke i væsentlig grad forringer oplevelsen eller kvaliteten af bevaringsinteresserne, dog kan erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri på landbrugsejendomme tillades, så længe det etableres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse.

Da ejendommen er delvist skjult af det kuperede terræn, og da stalden og den nye foderlade er erhvervsmæssigt nødvendige og etableres i tilknytning til de eksisterende bygninger, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke strider mod retningslinjerne for udpegningen.

Bevaringsværdigt kulturlandskab:

Inden for områder udpeget til bevaringsværdigt kulturlandskab må der ikke etableres ny større bebyggelse, dog må der jf. kommuneplanens redegørelse etableres nyt landbrugsbyggeri, såfremt det er erhvervsmæssigt nødvendigt.

Da Aabenraa Kommune vurderer, at både den nye stald og den nye foderlade er erhvervsmæssigt nødvendige for husdyrbruget Varnæs Vestermark 3, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke strider mod retningslinjerne for udpegningen "Bevaringsværdige landskaber".

Fortidsmindeområde:

Gyllebeholderen på 2.490 m³ er beliggende inden for udpegningen "Fortidsmindeområde". Da der er tale om en lovligt etableret gyllebeholder, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke strider mod retningslinjerne for udpegningen.

Andre områder med landskabelige interesser i kommuneplanen:

Varnæs Vestermark 3 er ikke beliggende inden for andre områder med landskabelige interesser i kommuneplanen.

Grænseoverskridende virkninger

Med en placering ca. 22 km fra den dansk-tyske grænse og med ca. 5 km til kommune-grænsen til Sønderborg Kommune vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke medfører grænseoverskridende virkninger.

Erhvervsmæssig nødvendighed

Det forventes, at stald 1 og 2 tages ud af drift, da de ellers vil kræve større renoveringer. Der er således behov for yderligere staldkapacitet på husdyrbruget, ligesom der er behov for en tidssvarende og optimalt beliggende foderlade. På denne baggrund vurderer Aabenraa Kommune, at ansøgningen om miljøgodkendelse er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens fortsatte drift som landbrugsejendom med en rentabel og tidssvarende slagtesvineproduktion.

Endvidere vurderer Aabenraa Kommune, at en miljøgodkendelse efter stipladsmodellen vil kunne sikre husdyrbrugets udvikling i forhold til de skiftende krav, slagterierne stiller til slagtevægten.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Vurderingerne i det følgende er alle baseret på ammoniakdepositionerne fra ansøgnings-skema nr. 226 254, der vurderes at være worst-case scenariet af de tre indsendte skemaer. Ved scenarieberegning nr. 226 255 er ammoniakdepositionen den samme som hovedansøgningen med skema nr. 226 254. I scenarieberegning nr. 226 660 er ammoniakdepositionerne lavere.

Ammoniakfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i husdyrbrug-loven ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som kan findes i husdyrgodkendelses-bekendtgørelsens bilag 3 punkt D.

De naturområder, der er omfattet af § 7 i husdyrbrugloven, er inddelt i 3 kategorier efter deres ammoniakfølsomhed jf. nedenstående tabel.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en

	merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser ¹ , men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.
--	---

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Table 2. Tabel over ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
1, K1, Bøg på muld ved Avbæk	1	0,0	0,0
2, K2, Overdrev ved Nørskov	2	0,0	0,1
9, K3, Mose mod nord	3	0,1	0,5
10, K3, Gammel skovjordbund	3	0,1	0,7
11, K3, Gammel skovjordbund, Vesterskov	3	0,1	0,7
14, § 3 eng v. Dyrebæk	3	0,0	0,3
15, § 3 sø mod nord	3	0,1	0,3

Idet husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil medføre tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur

Da merdepositionen for de nærmeste § 3-naturarealer er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke vil medføre tilstandsændringer i beskyttet natur.

Den ammoniakfølsomme beskyttede natur er beskyttet efter husdyrbruglovens regler, og behandles under afsnittet om ammoniakfølsom natur.

Fredede områder & kommunalplaner

En af bedriftens fodersiloer og den nye foderlade ligger overlappende med de kommunale udpegninger for områder med særlige økologiske forbindelser. Herudover ligger ingen af bedriftens anlæg overlappende med de kommunale udpegninger for områder med særlige økologiske forbindelser, særlige naturbeskyttelsesinteresser eller fredninger.

Aabenraa kommune vurderer, at placeringen af bedriftens ene fodersilo og den nye foderlade ikke har nogen negativ effekt på området funktion som økologisk forbindelse.

Internationale beskyttelsesområder

Da husdyrbruget ikke ligger i, eller i nær tilknytning til et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på internationale beskyttelsesområder. Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 96 'Bolderslev skov og Uge skov', der består af habitatområde H85 ca. 6,7 km nordvest for ejendommen.

¹ Notat fra DCE – National Center for Miljø og Energi af den 6. september 2018 om opdatering af empirisk baserede tålegrænser

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i ovenstående afsnit om ammoniakfølsom natur. Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på habitatområdet, da det ikke medfører tilstandsændringer i områdets natur.

Planter og dyr

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV b) vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ændringer i forholdene for disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

Der kan forventes forekomst af både spidssnudet frø (habitatdirektivets bilag IV) og stor vandsalamander (habitatdirektivets bilag IV og II) i området. Det vurderes dog, at der jf. de tidligere vurderinger, ikke vil ske en tilstandsændring i områdets natur, der vil medføre en forværring af paddernes levevilkår som følge af det ansøgte.

Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i forbindelse med det ansøgte eller forekommer tilstandsændringer i naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyre- og planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Aabenraa Kommune har ikke kendskab til, at der er registreret andre dyre- eller plantearter beskyttet under habitatdirektivets bilag IV eller V i bedriftens nærhed.

Jord, grundvand og overfladevand

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt husdyrbrugloven med bekendtgørelser overholdes.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Ansøger har indsendt en afløbsplan, af hvilken det fremgår, at tagvandet fra staldene ledes via dræn til Dyrbæk. Ansøger har endvidere beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.9.4, at man har ændret proceduren for pumpning af gylle, så risikoen for overpumpning af gylle til Dyrbæk minimeres.

Der stilles vilkår til, at afløbsforholdene skal være i overensstemmelse med den indsendte afløbsplan, og at vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Lugtgener

Idet miljøgodkendelsen rummer flere scenarier, vurderes lugtgenerne ud fra en worst-case betragtning. I Scenarieberegning nr. 226 255, hvor den nye stald etableres og stald 1 og 2 udgår, er lugtgenerne større i forhold til både scenarieberegningen nr. 226 660 og ansøgningsskema nr. 226 254. Der vurderes derfor lugt ud fra scenarieberegning nr. 226 255.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at lugtmarkørerne for både nærmeste nabo uden landbrugspligt, nærmeste samlede bebyggelse, nærmeste byzone og nærmeste lokalplanlagte område i landzonen udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende alle er placeret korrekt.

Nærmeste lokalplanlagte område i landzonen og samlet bebyggelse, er underlagt samme lugtgenekriterier, og de har derfor også samme lugtmarkør i husdyrgodkendelse.dk.

Jf. tabel 3 er der ikke lugtkumulation med andre landbrug til hverken nærmeste nabo uden landbrugspligt, nærmeste samlede bebyggelse, nærmeste lokalplanlagte område eller nærmeste byzone.

Af tabel 3 fremgår det videre, at genekriterierne til både nærmeste nabo uden landbrugspligt, nærmeste samlede bebyggelse, nærmeste lokalplanlagte område i landzonen og nærmeste byzone er overholdt.

Tabel 3. Lugtberegning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk., scenarieberegning nr. 226 255.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Varnæs Vestermark 5	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	281,6	403,1	Ja
Bækvej 11	Nærmeste samlet bebyggelse	0	518,2	722,2	Ja
Varnæsvej 35	Nærmeste samlet bebyggelse	0	518,4	697,6	Ja
Lokalplan nr. 32. Jordbrugsparceller vest for Varnæsvej i Varnæs	Nærmeste lokalplanlagte område i landzonen	0	575,8	579,6	Ja
Fremtidig byzone	Nærmeste fremtidige byzone	0	713,9	855,8	Ja
Varnæs Ejerslav, Varnæs	Nærmeste byzone	0	713,9	899,4	Ja

Ud over beregning af lugtgenefstanden udregnes lugtkonsekvenszonen i husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres. Lugtkonsekvenszonen er udregnet til 805 m. Et kort med lugtkonsekvenszonen er vedlagt som bilag 1 i afsnit D: Kommunens bilag.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

For at sænke lugtgenerne fra ejendommen benyttes der ved scenarie 1 og 2 hyppig udslusning af gylle. Der stilles vilkår til brugen af hyppig udslusning af gylle, jf. miljøteknologilisten.

Øvrige emissioner og gener

Støjgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.1 har ansøger redegjort for støjgenerne forbundet med driften.

Aabenraa Kommune vurderer, at støjgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlige støjgener for de nærmeste naboer.

Aabenraa Kommune stiller dog vilkår til, at husdyrbruget skal overholde de generelle støjgrænser for det åbne land og for samlet bebyggelse, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern Støj fra virksomheder".

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at støjgrænserne i det åbne land skal være overholdt ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, dog maksimalt 15 meter fra beboelsen. Ved samlet bebyggelse skal støjgrænserne være overholdt i hele området, så ved en evt. klage over støj, vil støjen blive målt ved nærmeste naboskel.

Støvgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.3 har ansøger redegjort for støvgenerne forbundet med driften.

Aabenraa Kommune vurderer, at støvgenerne er tilstrækkeligt beskrevet, og at der skal stilles vilkår om, at der ikke må forekomme støvgener uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Rystelsesgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.2 har ansøger redegjort for potentielle gener forårsaget af rystelser fra husdyrbrugets drift.

Aabenraa Kommune vurderer, at evt. gener fra rystelser er beskrevet tilstrækkeligt, og at der ikke forekommer rystelser, der vil kunne påvirke de nærmeste naboer, grundet den store afstand mellem husdyrbruget og naboerne.

Flue- og rottegener

Husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.5.

Aabenraa Kommune vurderer, at skadedyrsbekæmpelsen er beskrevet tilstrækkeligt, og at der skal stilles vilkår til, at fluebekæmpelsen skal ske efter gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transportgener

Ansøger har redegjort for antallet af transporter til og fra husdyrbruget i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.6.

Aabenraa Kommune vurderer, at transporterne til og fra ejendommen er beskrevet tilstrækkeligt. Aabenraa Kommune vurderer videre, at det øgede antal transporter til og fra ejendommen ikke vil kunne påvirke de nærmeste naboer, grundet den store afstand til husdyrbruget.

Lysgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.4 har ansøger redegjort for eventuelle påvirkninger på landskab og gener for omkringboende forårsaget af husdyrbrugets udendørsbelysning.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af redegørelsen, at der ikke vil forekomme påvirkninger på det beskyttede landskab, og at naboerne grundet den store afstand ikke vil opleve gener som følge af udendørsbelysningen.

Uhygiejniske forhold

Da døde dyr opbevares overdækket og på fast bund, samt at der forebygges mod skadedyr i den daglige drift, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet, forårsaget af uhygiejniske forhold.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Idet Aabenraa kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald overholdes, vurderes det, at miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki er efterlevet.

Bedste tilgængelige teknik (BAT) for intensivt opdræt af slagtesvin

BAT Ammoniak- og lugtemission

Der er krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for intensivt opdræt af slagtesvin, når husdyrbruget har flere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et krav til størrelsen af ammoniak- og lugtemissionen, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk for hovedansøgningen (ansøgningskema nr. 226 254) viser, at det samlede BAT-krav er på 5.481 kg NH₃-N/år, mens den faktiske emission er på 5.444 kg NH₃-N/år. BAT kravet er derfor overholdt med 37 kg udelukkende ved brug af fast teltoverdækning på gyllebeholderne som miljøteknologi til at sænke ammoniakemissionen.

Beregningerne på scenarie 1 (ansøgerscenarie nr. 226 255) viser, at det samlede BAT-krav er på 5.312 kg NH₃-N/år, mens den faktiske emission er på 5.307 kg NH₃-N/år. BAT kravet er dermed overholdt med 7 kg, ved brug af fast teltoverdækning på gyllebeholderne og ved brug af gyllekøling i den nye stald. Gyllekølingen skal have en ammoniakreduktionseffekt på 7 %, ved at varmepumpen som minimum leverer en gennemsnitlig køleydelse på 8,6 W/m² og har en årlig driftstid på mindst 4.843 timer.

Hvis den nye stald ikke etableres, vil der jf. beregningerne i ansøgerscenarie 226 660, være et BAT-krav på 4.558 kg NH₃-N/år, hvor den faktiske emission vil være 4.558 kg NH₃-N/år. BAT kravet er således overholdt med 0 kg NH₃-N/år uden brug af miljøteknologier, hvis den nye stald ikke etableres, og ejendommen drives videre i de nuværende bygninger.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak og lugt, som går ud over forudsætningerne for beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

BAT Fodring- og foderhåndtering

For IE-husdyrbrug med produktion af slagtesvin er det lovpligtigt, at der enten anvendes fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller som minimum enkeltdosis (100%) fytase. Når kommunen fører tilsyn med husdyrbruget, skal der kunne dokumenteres anvendelse af fodermidler eller fodringsteknikker.

Ansøger oplyser, at grisenes foder består af ca. 75 % hjemmeavlet korn, samt indkøbt tilskudsfoeder i form af færdigblandinger alene, eller i kombination med forskellige andre råvarer. Derudover anvendes der den anbefalede dosering af fytase. Ansøger oplyser videre, at fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov. For at få en så præcis næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af foderet, så foderplanerne kan optimeres mest muligt.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det beskrevne, at husdyrbruget overholder BAT på fodring og foderhåndtering. Der er stillet vilkår til forsvarlig opbevaring af foder for at modvirke skadedyr.

BAT Gylleopbevaring og -håndtering

Husdyrbrugets 2 gyllebeholdere er begge tilmeldt beholderkontrol, og begge har fast teltoverdækning.

Management i forhold til gyllebeholderne er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.1.1.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at der praktiseres BAT i forhold til gylleopbevaring og -håndtering.

BAT Energiforbrug

BAT for energiforbruget overholdes ved, at der løbende er etableret LED-belysning i stalene. I de stalde hvor lyskilderne endnu ikke er udskiftet, vil der løbende blive udskiftet til LED-belysning.

I den nye stald vil der blive indsat energieffektiv belysning, ligesom de nye ventilationsmotorer vil være energieffektive.

I forbindelse med scenarie 2, bliver der etableret gyllekøling, og her vil der ske en genindvinding af varmen fra gyllekølingen, som vil være et supplement til det eksisterende bio-brændselsfy.

Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elselskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Aabenraa Kommune har stillet vilkår til, at elforbruget aflæses årligt, samt at særligt energiforbrugene installationer, som f.eks. ventilationsanlægget som minimum skal kontrolleres én gang om året og vedligeholdes, så det altid fungerer optimalt.

BAT Vandforbrug

For at opfylde BAT-kravet til vandforbruget er vandposterne i stalene løbende blevet udskiftet til kopper. Ansøger har endvidere oplyst, at der sker løbende vedligeholdelse af drikkevandssystemet i stalene.

Aabenraa Kommune vurderer ud fra det beskrevne i miljøkonsekvensrapporten, og når de generelle regler overholdes, at der praktiseres BAT på vandforbruget.

Aabenraa Kommune har stillet vilkår til, at vandforbruget aflæses årligt med den begrundelse, at forbruget skal kunne vurderes igennem en årrække. Der er stillet vilkår til, at vask af stalde- og ventilatorer skal ske med højtryksrensere med koldt vand efter iblødsætning. Der stilles vilkår til daglig overvågning af drikkevandssystemer og til igangsætning af reparation ved lækage.

Der stilles endvidere vilkår til, at Aabenraa Kommune kan kræve drikkevandssystemer gennemgået af en fagperson, hvis der sker en stigning i vandforbruget, der ikke kan forklares med f.eks. et øget antal dyr på husdyrbruget.

BAT Spildevand

Der praktiseres BAT på spildevand ved, at gyllen håndteres i et lukket system med tætte kanaler, rør, fortanke og gyllebeholdere.

Aabenraa Kommune har ikke fundet anledning til at stille andre vilkår til spildevandshåndteringen, end de vilkår der er beskrevet i afsnittet "Jord, grundvand og overfladevand".

BAT Støv

Der praktiseres BAT i forhold til begrænsning af støvemissioner, idet der fodres med vådfoder, og korngraven overdækkes så evt. støvgener i forbindelse med aftipning af korn minimeres.

Støv vurderes desuden ikke at være et problem uden for husdyrbruget pga. afstanden til naboer. Det er almen gældende lovgivning, at der skal installeres overbrusningsanlæg i svinestalde, hvorfor der ikke stilles vilkår hertil.

BAT Støj

Der praktiseres BAT i forhold til begrænsning af støj ved at sikre, at al drift der er forbundet med dyrene sker for lukkede døre. Pasning af dyrene og betjening af udstyr foretages af oplært personale, og støjende aktiviteter vil så vidt muligt undgås om natten og i weekenden. Ansøger vurderer, at der med husdyrbrugets placering, indretning og drift ikke vil være væsentlige støjgener for de omkringboende.

Da der ikke tidligere har været støjklager over husdyrbruget, er der ikke udarbejdet en støjhandleplan for ejendommen.

Aabenraa Kommune vurderer, at der praktiseres BAT i forhold til begrænsning af støj, og at der med det stillede vilkår til maks. støjemission ved omkringboende, jf. de gængse vejledninger fra Miljøstyrelsen sikres, at der ikke vil være væsentlige gener.

BAT - godt landmandsskab og miljøledelse

BAT på godt landmandsskab og miljøledelse opnås ved at have en nødfremgangsmåde ved uheld, samt at anlægget søges vedligeholdt ved regelmæssige kontroller af bl.a. ventilationsystemer og ved en generel minimering af ressourceforbruget. Derudover medfører anlæggets udformning, at transporter af dyr, materialer og husdyrgødning begrænses. Det er et lovkrav, at husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem.

Der er stillet vilkår til, at der skal forefindes en ajourført beredskabsplan på husdyrbruget, som de ansatte kender indholdet af.

Opbevaringen af døde dyr sker på daka-pladsen ved gyllebeholderne. Pladsen er placeret så der tages størst muligt hensyn til naboer og det omgivende miljø. Forholdene opfylder derved BAT på godt landmandsskab ved, at dyrene opbevares på fast bund og overdækket, hvorved emissioner og gener reduceres.

Samlet vurdering for BAT-konklusionerne

Aabenraa Kommune vurderer, at der ved overholdelse af BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af slagtesvin ikke forekommer en væsentlig virkning på miljøet for lugt, støj og støv.

Øvrige krav

Vurdering af husdyrbrugets opbevaringskapacitet

Der er redegjort for håndtering af husdyrgødning i afsnit 3.1.3 i miljøkonsekvensrapporten. Husdyrgødning på ejendommen er i form af flydende husdyrgødning og en mindre andel af fast husdyrgødning fra hestene.

Aabenraa Kommune vurderer, at håndteringen af husdyrgødning overholder BAT, og at der ikke er væsentlig virkning på miljøet herfra.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt

Alle afstandskrav jf. husdyrbruglovens §§ 6-8 er overholdt, på nær afstandskravet til beboelse på samme ejendom. Dog vurderer Aabenraa Kommune, at der er tale om en eksisterende lovlig stald, hvorfor Aabenraa Kommune vurderer, at alle afstandskrav i husdyrbrugloven er overholdt.

Alternative løsninger

Ansøger har i afsnit 3.16 i miljøkonsekvensrapporten redegjort for de alternative løsninger, der har været vendt i forbindelse med, at ansøgningsmaterialet til denne miljøgodkendelse blev udarbejdet.

På baggrund af redegørelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Aabenraa Kommune, at der på tilstrækkelig vis er redegjort for de alternative løsninger, og hvorfor den ansøgte løsning med tilhørende scenarier er den valgte.

Ophør af husdyrbruget

Ud fra ansøgers redegørelse i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.3 vurderer Aabenraa Kommune, at ejendommen vil blive afviklet miljømæssigt forsvarligt, hvis husdyrbruget på Varnæs Vestermark 3 ophører helt.

Der er stillet vilkår til, at de foreslåede foranstaltninger udføres ved husdyrbrugets ophør.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for- og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier.
- Naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning.
- Jord, grundvand og overfladevand.
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Samspillet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.14 og 3.15, at der ikke er væsentlige negative virkninger på miljøet på nedenstående faktorer, hverken når de vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspillet imellem 2 eller flere af faktorerne.

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2 natur samt bilag IV arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskab.
5. Samspillet imellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risiko for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående 5 faktorer.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Husdyrbruget har flere end 2.000 stipladser til slagtesvin og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16a, stk. 2. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller inden 4 år, når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2030.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 15. marts 2030.

Ophævelse af eksisterende godkendelse

Både den gældende revurdering af miljøgodkendelsen og tillægget til miljøgodkendelsen til Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa ophæves ved meddelelse af denne miljøgodkendelse. Revurdering af miljøgodkendelsen blev meddelt den 4. oktober 2012 efter § 41 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer. Tillæg til miljøgodkendelse af slagtesvinebruget Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa, blev meddelt den 11. september 2015 efter § 12, skt. 3 i lovbekendtgørelse nr. 186 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til husdyrbrugloven.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Denne godkendelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i miljøkonsekvensrapporten, skema 226 254, version 1, ansøgerscenarie nr. 226 255 og ansøgerscenarie nr. 226 660 og miljøansøgningen i kapitel E.

Afgørelse

- Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 226 254, version 1, modtaget i Aabenraa Kommune den 21. april 2021, ansøgerscenarie nr. 226 255 og ansøgerscenarie nr. 226 660, og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- Vilkår 2. Denne miljøgodkendelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

- Vilkår 3. Husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel, hvis scenarie 1 udnyttes:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Stald 1	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	315	210
Stald 2	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	553	385
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	599
Stald 4	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	617
Ny stald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	810	570
I alt			2.381

- Vilkår 4. Ved udnyttelse af scenarie 2 skal husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m²	Produktionsareal m²
Stald 1	Heste. Dybstrøelse	315	30
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	599
Stald 4	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	617
Ny stald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	1.620	1.300
I alt			2.546

Vilkår 5. Hvis den nye stald ikke etableres, skal husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m²	Produktionsareal m²
Stald 1	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	315	210
Stald 2	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	553	385
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	599
Stald 4	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67 %)	810	617
I alt			1.811

Vilkår 6. Staldanlægget skal indrettes med produktionsarealer som vist på nedenstående kortudsnit. Indretning af produktionsarealerne er af vejledende karakter. Der tillades fleksibilitet til at indrette produktionsarealerne anderledes end angivet, såfremt dyretype og stalssystem ikke ændres, og produktionsarealet ikke øges i forhold til det, der fremgår af vilkår 3, vilkår 4 og vilkår 5.

Vilkår 7. Når den nye stald er etableret, skal ejer oplyse Aabenraa Kommune, hvilket scenarie der er valgt.

Opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost

Vilkår 8. I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning

Vilkår 9. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

Vilkår 10. Traktordrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved kraftoverførselsakslen. Traktoren skal aflåses eller helt frakobles pumpeudstyret.

Placering og konstruktion af anlæg

Vilkår 11. Både den nye stald og den nye lade skal opføres i materialer og farvevalg som beskrevet i denne miljøgodkendelse.

Beplantning

Vilkår 12. Der skal etableres skærmende beplantning jf. nedenstående kortudsnit. Beplantningen skal bestå af egnstypiske træer og buske, der skal være karakteristiske for området. Beplantningen skal foretages den førstkommande plantesæson efter udvidelserne er etableret.

Vilkår 13. Det eksisterende beskyttede dige med beplantning syd-sydvest for husdyrbruget jf. nedenstående kortudsnit skal vedligeholdes og må ikke fjernes og beskadiges, da beplantningerne skal give en visuel, vedvarende og effektiv afskærmning.

Lugt

Vilkår 14. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Øvrige emissioner og gener

Støj

Vilkår 15. Bidraget fra landbruget på Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land og i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag – Fredag Kl. 07.00 – 18.00 Lørdag Kl. 07.00 – 14.00	Mandag – Fredag Kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søndag og helligdage Kl. 07.00 – 22.00	Alle dage Kl. 22.00 – 7.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone og samlet bebyggelse i landzone	45	40	35

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

- Vilkår 16. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 15 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

- Vilkår 17. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

- Vilkår 18. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

- Vilkår 19. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Hyppig udslusning af gylle

Vilkårene vedrørende hyppig udslusning af gylle er kun gældende for stald 1, 2, 3 og 4 ved udnyttelse af scenarie 1 og for stald 3 og 4 ved udnyttelse af scenarie 2. Det samme er gældende for egenkontrolsvilkårene til hyppig udslusning af gylle (vilkår 44).

- Vilkår 20. Gyllen i gyllekanalerne skal udsluses mindst hver 7. dag.

- Vilkår 21. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16, og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.

Fast teltoverdækning på gyllebeholderne

Vilkårene til fast teltoverdækning på gyllebeholderne er kun gældende hvis scenarie 1 eller 2 udnyttes. Det samme er gældende for egenkontrolsvilkåret til fast teltoverdækning (vilkår 45).

- Vilkår 22. Både gyllebeholderen på 2.490 m³ og gyllebeholderen på 1.740 m³ skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Gyllebeholderen skal være af grå betonelementer med gråt telt.

- Vilkår 23. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

- Vilkår 24. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

- Vilkår 25. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Gyllekøling

Vilkårene til gyllekøling er kun gældende hvis scenarie 2 udnyttes. Det samme er gældende for egenkontrollsvilkårene til gyllekøling (vilkår 46, vilkår 47 og vilkår 48).

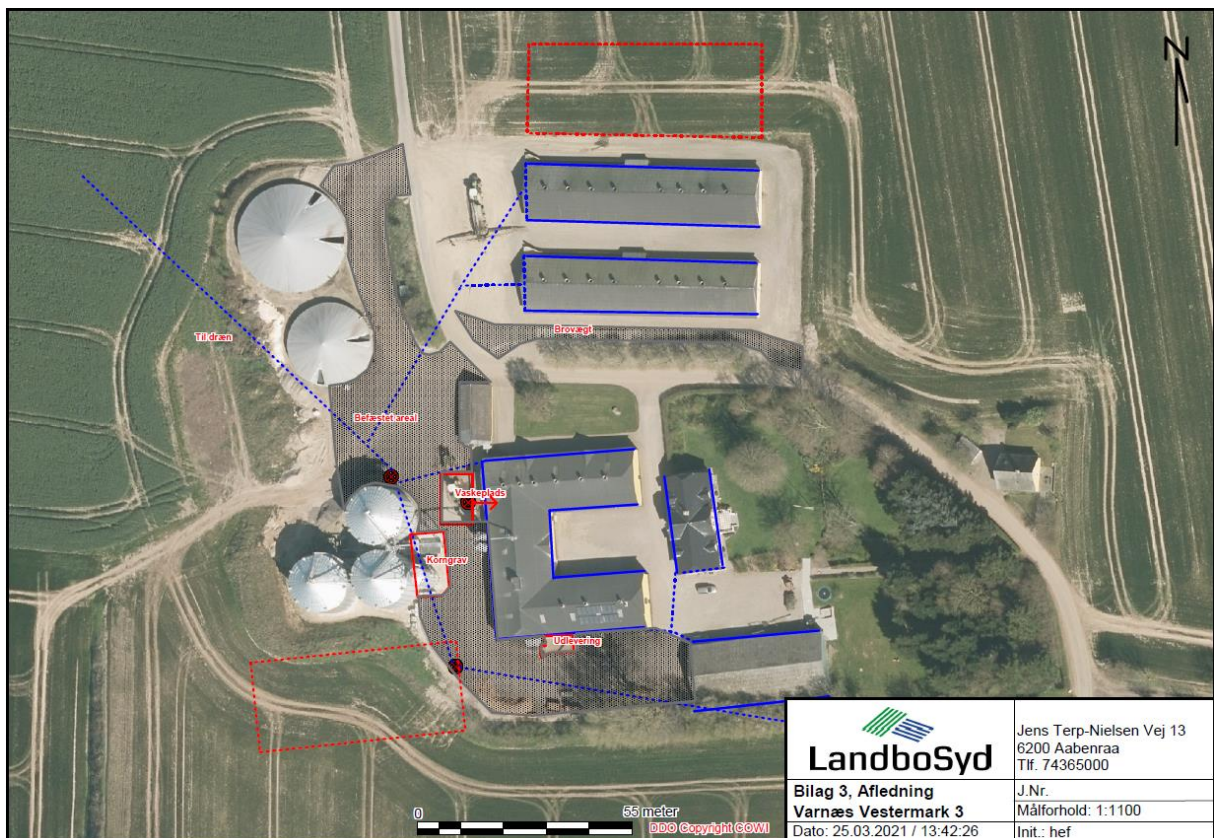
- Vilkår 26. Gyllekanalerne i den nye stald, i alt 975 m², skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- Vilkår 27. Varmepumpen skal levere en gennemsnitlig køleydelse på mindst 8,6 W/m².
- Vilkår 28. Den samlede årlige køleydelse skal være på 73.631 kWh.
- Vilkår 29. Den installerede varmepumpe skal have en køleeffekt på 15,71 kW.
- Vilkår 30. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
- Vilkår 31. Den årlige driftstid skal være mindst 4.843 timer.
- Vilkår 32. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- Vilkår 33. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Vilkår 34. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekten på gyllekøleanlægget indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand

- Vilkår 35. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer med fare for forurening skal straks opsamlles.
- Vilkår 36. Afledning af spildevand skal foregå som vist på nedenstående kortudsnit.

Vilkår 37. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Olie og diesel

Vilkår 38. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af olie-spild.

Vilkår 39. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Generelt

Vilkår 40. Bedriftens årsproduktion skal kunne dokumenteres ved tilsyn i henhold til vilkår 3, vilkår 4 eller vilkår 5. Kvitteringer for aflevering af farligt affald og andre dokumentationer for vilkårenes overholdelse skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Vand- og elforbrug

Vilkår 41. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. Elforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.

Vilkår 42. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. Vandforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.

Vilkår 43. Hvis der sker en stigning i vand- og elforbruget, som ikke kan forklares med f.eks. øget antal dyr på ejendommen eller de årlige udsving i vand- og elforbruget, kan tilsynsmyndigheden kræve at vand- og elinstallationerne bliver gennemgået af en fagperson.

Hyppig udslusning af gylle

Vilkår 44. Pumpen for rørudslusningssystemet skal være tilsluttet en datalogger eller lignende, der dokumenterer, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 20. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Fast teltoverdækning

Vilkår 45. Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Gyllekøling

Vilkår 46. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet.
- Alarmen samt sikkerhedsanordningen.
- Kontrol af kølekredsens ydelse.
- Aflæsning og registrering af driftstimer.

Vilkår 47. Enhver form for driftsstop skal noteres i en logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.

Vilkår 48. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Beredskabsplan

Vilkår 49. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog, de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.

Vilkår 50. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentligt annonceret den 7. september 2021 på Aabenraa Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøgodkendelsen blev den 2. februar 2022 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Samtidig blev den lagt på Aabenraa kommunes hjemmeside. Der var en frist på 30 dage til at fremsende kommentarer.

Aabenraa Kommune modtog høringssvar fra naboer på Varnæs Vestermark 5, 6200 Aabenraa. Det modtagne høringssvar og kommunens bemærkninger hertil er indsat som bilag i afsnit D "Kommunens Bilag".

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 15. marts 2022, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens² § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljøs landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naev-neshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

---

² Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

Afgørelsen annonceres offentligt den 15. marts 2022 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 12. april 2022, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøgodkendelsen er forud for meddelelse af godkendelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. D).

Aabenraa den 15. marts 2022

Jon Kjær Jensen
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

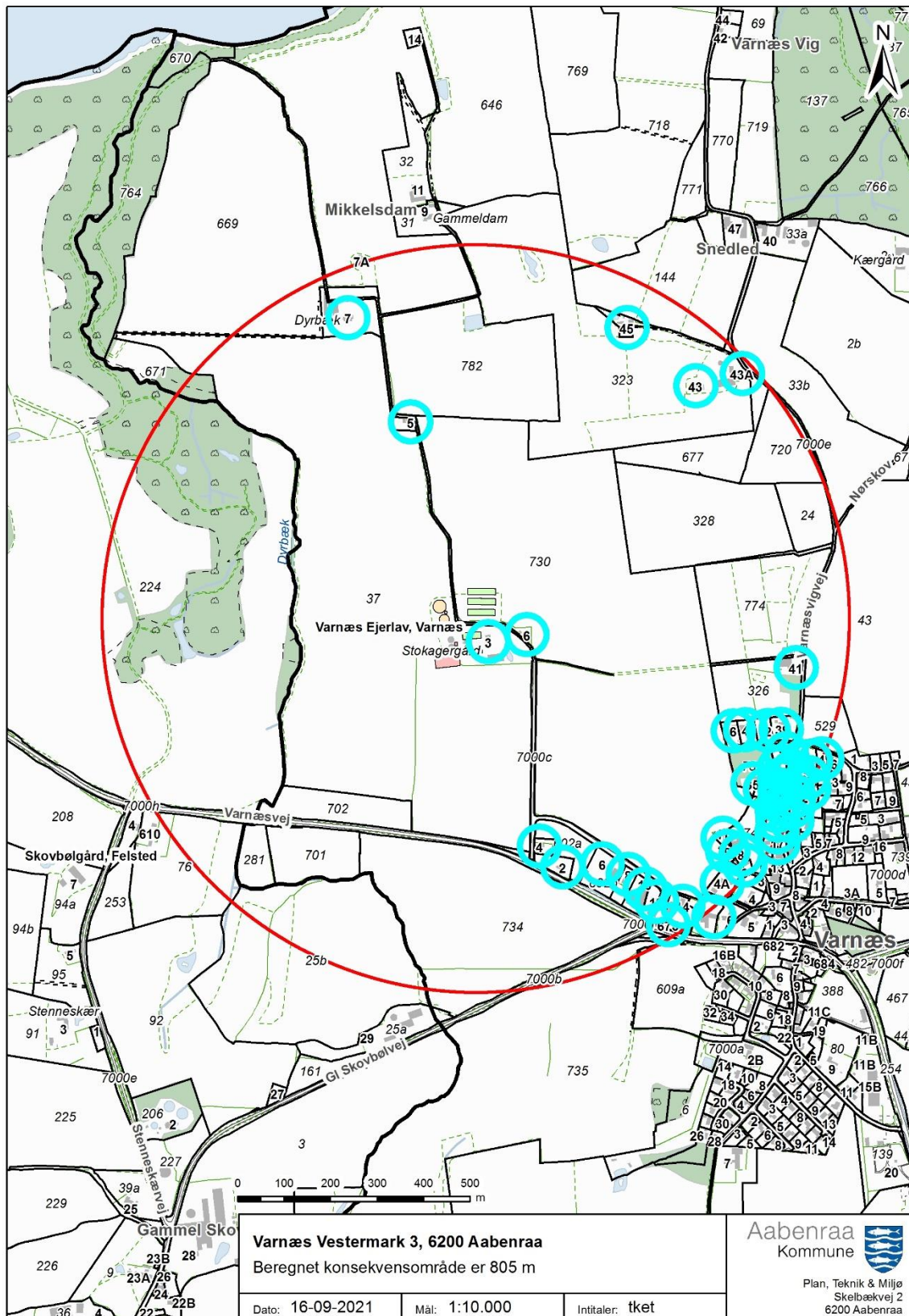
Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszone

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen med en konsekvenszone på 805 m:

Høringsvar fra Varnæs Vestermark 5, 6200 Aabenraa

Sendt: 7. marts 2022 15:53
Til: Landbrug - Post
Emne: Vedr. Hoering af udkast til miljoegodkendelse. Sagsnr. 21/12545

Att: Tina Ketelsen. Plan, Teknik og Miljø.

Herved ønsker jeg at nedlægge protest vedr. udkast til miljøgodkendelse af IE-husdyrbruget Varnæs Vestermark 3. Min ejendom beliggende Varnæs Vestermark 5 vil blive berørt af lugt- og støjgener, med en væsentlig værdi forringelse ved evt. salg. Min protest gælder både scenarie 1 og 2. Mvh. Lars Schreiner

Kommunens bemærkninger til hørings svar fra Varnæs Vestermark 5, 6200 Aabenraa

Sendt: 11. marts 2022 11:35
Til: 'Bente Schreiner'
Emne: SV: Vedr. Hoering af udkast til miljøgodkendelse. Sagsnr. 21/12545

Til Lars Schreiner

Aabenraa Kommune kvitterer for modtagelsen af dit hørings svar til udkast til miljøgodkendelse af Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa. I dit hørings svar nævner du, at udvidelsen af husdyrbruget vil medføre øgede lugt- og støjgener, hvilket ifølge dig vil medføre en væsentlig værdiforringelse af din ejendom ved et evt. fremtidigt salg.

I forhold til lugtgener forholder det sig således, at genekriterierne for det ansøgte projekt er overholdt. I det primære ansøgningsskema (skema nr. 226254) er geneafstanden til din ejendom beregnet til 278,4 meter, mens den vægtede gennemsnitsafstand fra din ejendom til husdyrbruget er beregnet til 430,4 meter.

I forhold til forebyggelse af støjgener er der i godkendelsen fastsat vilkår om overholdelse af de vejledende støjrænser. Videre er der fastsat vilkår, der giver mulighed for, at der kan foretages støjmålinger såfremt kommunen vurderer at det er påkrævet.

Slutteligt skal det nævnes, at Miljø- og Fødevareklagenævnet tidligere har fastslået, at værdiforringelser af naboejendomme ikke vurderes at være en relevant parameter ved behandling af ansøgninger om miljøgodkendelse.

Aabenraa Kommune er således indstillet på at meddele miljøgodkendelse til husdyrbruget. I den forbindelse vil du modtage en kopi af afgørelsen i din digitale postkasse. Dit hørings svar og kommunens bemærkninger til dette vil blive indsat som bilag til miljøgodkendelsen.

Venlig hilsen

Jon Kjær Jensen
Miljøingeniør
Byg, Natur & Miljø
Tlf. 73 76 62 86

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk

Aabenraa
Kommune

E. Miljøkonsekvensrapport

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag. Miljøkonsekvensrapporten (MKR) er udarbejdet af miljørådgiver Henriette Fries, LandboSyd.

Aabenraa Kommune vurderer, at de oplysninger, som ansøger har fremlagt i MKR, er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Ansøgningsmaterialet, der indeholder MKR inklusive bilag, er vedlagt som bilag 1 til miljøgodkendelsen.

Ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk er ikke vedlagt, da resultaterne er indarbejdet i enten MKR eller i miljøgodkendelsen. Hvis skemaet fra husdyrgodkendelse.dk ønskes tilsendt, kan de fås ved henvendelse til landbrug@aabenraa.dk eller på tlf.7376 7864.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 6, er der ved ansøgninger efter husdyrbruglovens § 16a krav om, at der skal være en beskrivelse af hvilke metoder der er anvendt til identificering og forudberegning af de væsentlige virkninger på miljøet. Til udarbejdelse af MKR, har ansøger benyttet sig af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, hvor emissionsfaktorerne tager afsæt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Aabenraa Kommune vurderer, at metoder er tilstrækkeligt beskrevet.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 10 er der et krav om, at der i MKR skal være en referenceliste med oplysninger om kilderne til de i miljøkonsekvensrapporten indeholdte beskrivelser og vurderinger. Referencelisten fremgår af afsnit 7 i MKR.

Vedlagte relevante bilag:

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport (MKR)

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Varnæs Vestermark 3
6200 Aabenraa

Ansøgning om udvidelse af svineproduktionen
Skema 226254 i Husdyrgodkendelse.dk og scenarie-
beregning skema 226255 og 226660

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Stokager A/S. Teglgårdsvej 20 G, 6622 Bække steno@steno-consult.com
Husdyrbrugets adresse	Varnæs Vestermark 3 6200 Aabenraa
CVR-nummer	34709572 (Stokager) 35071407 (Dynagro svineproduktion)
CHR-nummer	95092
Kommune	Aabenraa Kommune
Ejendomsnummer	5800005917
Matrikel-nr.	Matrikel: 25b - Skovbølgård, Felsted Matrikel: 362 - Varnæs Ejerlav, Varnæs Matrikel: 37 - Varnæs Ejerlav, Varnæs Matrikel: 730 - Varnæs Ejerlav, Varnæs Matrikel: 734 - Varnæs Ejerlav, Varnæs Matrikel: 735 - Varnæs Ejerlav, Varnæs Matrikel: 736 - Varnæs Ejerlav, Varnæs
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Brokbjergvej 14-16, Aabenraa Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa Nørskov 2+15, 6200 Aabenraa Aabenraavej 145, 6360 Tinglev
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	226254 og scenarie: 226255 og 226660
Konsulent (D3)	Henriette Fries LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail hef@landbosyd.dk Tlf.: 20145333

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af LandboSyd i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af en kapacitetsberegning samt en beredskabsplan. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

---

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 2256 af 29/12/2020

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	1
Forord / læsevejledning	2
1. Indledning	5
1.1 Metode og manglende viden (F6)	5
2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)	6
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø	8
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)	8
3.1.1 Produktionsarealer	8
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	10
3.1.3 Drift af anlægget.....	11
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a).....	11
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)	12
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4).....	12
3.4.1 Jordarealer og jordbund (F1b-d, F4, F5b).....	18
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d).....	20
3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c).....	27
3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b, F4).....	28
3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F8)	30
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, Fc5).....	31
3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c).....	32
3.8.3 Støv (B7, E1b).....	32
3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d)	33
3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)	33
3.8.6 Transporter (B7, E1b).....	33
3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)	34
3.9.1 Affald (B8, F1d, F5c).....	35
3.9.2 Olie- og kemikalier (B7 og B8).....	36
3.9.1 Naturressourcer (F5b)	36
3.9.2 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4).....	36
3.10 Husdyrbrugets indvirkning på klimaet og projektets sårbarhed over for klimaændringer (F4, F5f)	37
3.11 Forslag til egenkontrol (B7).....	38
3.12 Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8).....	38
3.13 Overvågning (F7).....	39
3.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)	39

3.15	<i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)</i>	40
3.16	<i>Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)</i>	40
3.17	<i>Erhvervsmæssig nødvendighed</i>	41
4.	BAT (husdyrbrug omfattet af IE)	42
4.1	<i>BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)</i>	42
4.1.1	<i>Råvarer (B7)</i>	43
4.1.2	<i>Energiforbrug (B8, F1c)</i>	44
4.1.3	<i>Vandressourcen og vandforbrug (B8)</i>	45
4.1.1	<i>Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)</i>	46
4.2	<i>Særregler for IE-husdyrbrug, husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §17</i>	47
4.3	<i>Ophør af IE-husdyrbruget (C1)</i>	48
5.	Oplysninger om konsulenten (E3)	48
6.	Konklusion	48
7.	Referenceliste (F10)	48
8.	Bilag	49

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer udvidelsen af svineproduktionen på Varnæs Vestermark 3 i Aabenraa kommune. Husdyrbruget har en revurderet miljøgodkendelse fra den 10. oktober 2012. Godkendelsen er på i alt 10.170 slagtesvin (32-115,5 kg) og godkendelsen er udnyttet.

Ansøger ønsker at udvide slagtesvineproduktionen. Der søges om to scenarier, da ansøger endnu ikke har bestemt sig for, om de eksisterende stalde ved stuehuset skal udgå til produktion af slagtesvin.

Scenarie 1 (Skema 226254):

Tilladelse til de eksisterende produktionsarealer i stald 1, 2, 3 og 4 samt opførelse af en ny slagtesvinestald på 570 m² produktionsareal.

Scenarie 2 (Skema 226255):

De eksisterende ældre stalde 1 og 2 med drænet gulv udgår som slagtesvinestald og indrettes med 30 m² hesteboks. Stald 3 og 4 bibeholdes og der opføres en ny slagtesvinestald på 1300 m² produktionsareal.

Hvis den nye slagtesvinestald ikke opføres, er det ansøgeres ønske, at de eksisterende stalde overgår til stipladsmodellen (skema 226660).

Ansøger ønsker i alle scenarier at etablere:

- En ny afhentningstank på 99 m³
- Overdække den eksisterende kornlav
- En ny lade
- En forbindelsesgang mellem stald 3, 4 og den nye stald.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger fra Martin Lambert Petersen, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager, tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrbruglovens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalder, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner, specielt ikke for metan og lattergas.

2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)

Det er valgt at skrive et læsevenligt resume, der beskriver de væsentligste forhold på husdyrbruget og ændringer som følge af udvidelsen frem for at skrive et resume af de enkelte underpunkter i miljøkonsekvensrapporten.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Varnæs Vestermark 3, 6200 Aabenraa. Husdyrbrugets lovlige dyrehold er en revurderet miljøgodkendelse fra den 10. oktober 2012 på i alt 10.170 slagtesvin (32-115,5 kg).

Ansøger ønsker at opføre en nye slagtesvinestald. I forbindelse med ansøgningen er der indsendt to scenarier. Ét hvor de eksisterende stalde bibeholdes og der opføres en ny slagtesvinestald på 570 m² produktionsareal. Og et andet scenarie hvor produktionen i de to ældste stalde ved stuehuset ophører og indrettes med 30 m² hestebokse, og hvor der opføres en ny slagtesvinestald på 1300 m² produktionsareal.

Udover etablering af en ny slagtesvinestald, ønsker ansøger at etablere en ny afhentningstank, hvor biogasanlægget kan afhente gylle fra. Derudover ønsker ansøger at forbedre korn- og foderopbevaringen, hvorfor den eksisterende udendørs korngrav overdækkes og der opføres en ny foderlade syd for de eksisterende siloer. Derudover ønsker ansøger at have mulighed for at stald 3, 4 og den nye stald forbindes med en mellemgang.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger knap 0,5 kilometer nordvest for Varnæs i et kuperet terræn. Husdyrbruget ligger forholdsvis skjult af det bakkede terræn og beplantningen. Husdyrbruget er primært synligt, når man kommer kørende mod Varnæs ad Varnæsvej samt når man kører op mod ejendommen ad Varnæs Vestermark. Den nye stald og lade vil ligge i tilknytning til de eksisterende bygninger og etableres i samme materialer, farver og maksimal højder som de eksisterende stalde. De nye bygninger vurderes ikke at skæmme landskabet væsentligt.

Potentielle gener

Pga. den forholdsvis store afstand til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv eller lysgener. Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgenefastholdene overholdes.

Fluer og skadedyr bekæmpes, og døde dyr opbevares på afskærmet afhentningsplads.

Transporter til og fra husdyrbruget sker ad Varnæs Vestermark. I forhold til naboer vil transporter ikke kunne adskilles fra øvrig trafik på vejene. Trafik reguleres af færdselsreglerne.

Husdyrgødning

Der produceres gylle på husdyrbruget, som afhentes af et biogasanlæg. Den afgassede biomasse kommer retur i husdyrbrugets gyllebeholdere. Udbringning af gylle foretages af ansøger med nedfælder og slæbeslanger.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg ammoniak pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-1,0 kg ammoniak pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der maksimalt er 0,1 kg ammoniak pr. hektar pr. år til sådanne naturtyper.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre sårbare heder, moser og overdrev, er der en maksimal forøgelse af ammoniakdepositionen (merdeposition) på 0,1 kg ammoniak pr. hektar pr. år. Til øvrige naturtyper er der en maksimal merdeposition på 0,1 kg ammoniak pr. hektar pr. år. Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg ammoniak pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg ammoniak pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der maksimalt er en merdeposition på 0,1 kg ammoniak pr. hektar pr. år til disse naturområder.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N/år og er et såkaldt IE-husdyrbrug, er der krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger. Der er fastsat krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt ansøgningen om udvidelse med nye stald mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at der ikke bygges nye stalde og at dyreholdet ikke udvides.

Af alternative løsninger, som har været overvejet, er andre placeringer af den nye stald og lade samt alternative ammoniakreducerende teknologier.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtmission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant efterfølges emnerne af en vurdering af det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Ejendommen er beliggende i et kuperet terræn på sydsiden af Aabenraa fjord. Stuehuset, de ældste stalde og gyllebeholderne ligger vest for Varnæs Vestermark, mens de to nyeste stalde og den planlagte nye stald skal ligge nord for stuehuset.

Der skal bygges yderligere stipladser for at færdiggøre en større del af virksomhedens smågriseproduktion som slagtegrise. På den måde sikre lokal værditilvækst, arbejdspladser og ressourceudnyttelse. Samtidig undgås lang transport af grise til eksport. Det er nødvendigt løbende at følge udviklingen for at kunne effektivisere og opfylde stadig strammere regulering og miljøkrav.

De eksisterende stalde ved stuehuset er tæt på at være nedslidte og vil kræve en gennemgribende renovering, der ikke er økonomisk forsvarlig sammenlignet med nybygning, når der alligevel skal bygges nye stipladser.

De tiloversblevne bygninger indrettes til garage, værksted, lager, kontorfaciliteter og hestestald.

Slagtesvinestaldene er ikke forbundet, og de har hver deres ind- og udlevering. Foderfremstillingen sker i foderladen mellem stald 1 og 2, hvorfra fodret pumpes ud i staldene. Ansøger ønsker, at have mulighed for at forbinde stald 3 og 4 med en lukket drivgang og ligeledes mellem stald 4 og den nye stald.

Produktionen køres som alt ind alt ud. Dvs. staldene fyldes over en 3-ugers periode, hvorefter der ikke indsættes nye dyr i 2 måneder og slagting påbegyndes. Staldene tømmes og vaskes inden indsættelse af nye dyr. Med denne produktionsform sikres mod smittespredning og sygdomsudbrud i produktionen.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne er opgjort ud fra staldtegninger og opmålinger af Martin Lambert Pedersen i september 2020.

8 årsdriften og nudriften

For 8 år siden var den gældende produktionstilladelse en revurderet miljøgodkendelse fra den 10. oktober 2012 på i alt 10.170 slagtesvin (32-115,5 kg). Den 22. september 2015 meddelte Aabenraa kommune et til-læg til miljøgodkendelse til udvidelse af slagtesvineproduktion. Udvidelsen af produktionen skulle udføres i to etaper med etablering af nye slagtesvinestalde. Miljøgodkendelsen blev dog aldrig udnyttet indenfor tidsfri- sten, hvorfor den bortfaldt. Den gældende miljøgodkendelse for 8 års- og nudriften er således den revurde- rede godkendelse fra den 10. oktober 2012.

Produktionsarealerne for nudriften og 8 års driften fremgår af nedenstående Tabel 1.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Stald 1	315	Mekanisk ventilation	6 m	(#279701) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	210
Stald 2	553	Mekanisk ventilation	6 m	(#279702) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	385
Stald 3	810	Mekanisk ventilation	6 m	(#279703) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	599
Stald 4	810	Mekanisk ventilation	6 m	(#279704) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	617
Sum						1811

Tabel 1: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer, tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgt drift

Der søges om opførelse af en ny slagtesvinestald. Da ansøger endnu ikke har besluttet sig for størrelsen, an- søges der om to scenarier.

Scenarie 1 (skema 226254)

I scenarie 1 søges der tilladelse til de eksisterende produktionsarealer i stald 1, 2, 3 og 4 samt opførelse af en ny slagtesvinestald på 570 m² produktionsareal. Denne produktion har den højeste ammoniak emission, hvorfor denne produktion er indtastet i hovedskemaet. I dette scenarie er det en forudsætning at der indføres hyppig udslusning i alle de eksisterende stalde og at gyllebeholderne fastholder deres overdækning.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	315	Mekanisk ventilation	6 m	(#404076) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	210
Stald 2	553	Mekanisk ventilation	6 m	(#404079) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	385
Stald 3	810	Mekanisk ventilation	6 m	(#404082) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	599
Stald 4	810	Mekanisk ventilation	6 m	(#404085) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	617
Ny stald	810	Mekanisk ventilation	6 m	(#404088) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	570
Sum						2381

Tabel 2, Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer for scenarie 1, Tabel: Husdyrgodken- delse.dk

Scenarie 2 (skema 226255)

I scenarie 2 søges der om at de eksisterende ældre stalde 1 og 2 med drænet gulv udgår som slagtesvinestald og indrettes med 30 m² hesteboks. Stald 3 og 4 bibeholdes og der opføres en ny slagtesvinestald på 1300 m² produktionsareal. Det er en forudsætning at der indføres hyppig udslusning i alle de eksisterende stalde og at gyllebeholderne fastholder deres overdækning samt, at der etableres gyllekøling i den nye stald med 7 % ammoniak reduktion.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	315	Mekanisk ventilation	6 m	(#408773) Heste. Dybstrøelse	0	30
Stald 3	810	Mekanisk ventilation	6 m	(#404093) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	599
Stald 4	810	Mekanisk ventilation	6 m	(#404096) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	617
Ny stald	1620	Mekanisk ventilation	6 m	(#404099) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	1300
Sum						2546

Tabel 3 Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer for scenarie 2, Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Fælles for begge scenarier er, at ansøger endnu ikke har fået tegnet forslag til stalden, hvorfor der endnu ikke foreligger staldtegninger.

Hvis den nye stald ikke opføres, ønskes de eksisterende stalde at overgå til stipladsmodellen. Se scenarieberegning 226660. Her er der ikke krav om teltoverdækning af de eksisterende gyllebeholdere og hyppig udslusning.

Fælles for alle scenarierne er, at ansøger ønsker at opføre en ny lade, afhentningstank, mellemgang mellem slagtesvinestaldene og overdække korngraven.

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af tabel 4. Der etableres ikke nye gyllebeholdere på husdyrbruget i forbindelse med udvidelsen, men der er søgt om en ny afhentningstank på 99 m³. Den etableres så den er lidt højere end gyllebeholderne og med overløbsrør til beholderne, så man ikke risikerer udslip ved pumpning. Udbringning af gylle på bedriftens arealer sker med nedfælder eller slæbeslanger med og uden og SyreN og gyllevognen har en kapacitet på 28 m³. Dynagro Markbrug I/S står for udbringning af husdyrgødning.

Opbevaringslagre						
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger		Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift						
Gyllebeholder på 2.490 m ³ fra 2003	Flydende					629
Gyllebeholder på 1.740 m ³ fra 1993	Flydende					352
Nudrift						
Gyllebeholder på 2.490 m ³ fra 2003	Flydende					629
Gyllebeholder på 1.740 m ³ fra 1993	Flydende					352
8 års drift						
Gyllebeholder på 2.490 m ³ fra 2003	Flydende					629
Gyllebeholder på 1.740 m ³ fra 1993	Flydende					352
Opbevaringslagre med miljøteknologi						
Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi			NH ₃ -N effekt (%)		
Ansøgt drift						
Gyllebeholder på 2.490 m ³ fra 2003	Telt			50,0		
Gyllebeholder på 1.740 m ³ fra 1993	Telt			50,0		
Nudrift - Ingen data						
8 års drift - Ingen data						

Tabel 4, Oversigt over opbevaringsanlæg

Der er fremsendt en kapacitetsberegning til kommunen, der redegør for, hvordan kravet til 9 måneders opbevaringskapacitet overholdes.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbrugets opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til det forventede dyrehold, samt at opbevaringskravet på minimum 9 måneders opbevaringskapacitet kan opfyldes. Opbevaringskravet på 9 måneder er et lovkrav og skal opfyldes uanset, hvilke vilkår der eventuelt stilles i en miljøgodkendelse.

3.1.3 Drift af anlægget

Driften af husdyrbruget varetages af ansøger og 5 medarbejdere, som også drifter andre produktionsenheder. Efter udvidelsen kommer der måske endnu en medarbejder. Driften af husdyrbruget er beskrevet under de følgende punkter i denne rapport, men derudover kan det nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Gyllepumpningen overvåges og der tjekkes først om der er plads i gyllebeholderne
- Der er sundhedsrådgivning af kvægbesætningen
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagtning
- Der føres journal over medicinforbrug
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Slukningsudstyr kontrolleres årligt.
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for bedriften

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

I forhold til materialevalg, farver, højder mv. så forventes den nye stald at blive etableret i samme materialer og farver, som de to eksisterende slagtesvinestalde dvs. gule søstens elementer og sorte gavle og gråt eternittag. I denne ansøgning søger der om to forskellige dimensioner af den nye slagtesvinestald. Scenarie 1 er en stald på 13,5 x 60 meter, mens det i scenarie 2 er en stald på 27 x 60 meter. Bygningerne forventes at blive mellem 5-8 meter i kip og have en ca.15-20 graders taghældning.

Området hvor den nye slagtesvinestald skal placeres er forholdsvis fladt, det vil dog kræve en mindre terrænændring i den østlige del. Under den nye slagtesvinestald overvejer ansøger at anvende slagger. Anmeldelsen om anvendelse af slagger håndteres i forbindelse med byggesagen.

Det er muligt, at kørearealet nord for slagtesvinestalden udvides, så transport rundt om bygningen kan lade sig gøre.

Endvidere opføres en lade til foderfremstilling samt opbevaring af maskiner og fodermidler. Laden vil ligge syd for de eksisterende siloer. Laden opføres i sandwichpaneler eller stålpladekonstruktion i farver der matcher de øvrige gule bygninger. Terrænet sydvest for husdyrbruget, hvor etableringen af laden skal ske, stiger 5 meter over en strækning på cirka 50 meter. Overskudsjorden udjævnes i lavninger i tilstødende marker.

Ved siden af siloerne ønsker ansøger at overdække den eksisterende korngrav samt kornrenser. Der monteres en ny kornrenser med kapacitet til at rense kornet inden det lægges på lager. På den måde sikres en bedre foderkvalitet og der spares energi og slitage på siloanlægget. Kornrenser og korngrav overdækkes med en bygning i stålpladekonstruktion der matcher de øvrige bygninger.

Ansøger ønsker også at opføre en afhentningstank, så biogasanlægget kan afhente gyllen et samlet sted. Tanken skal placeres mellem de to eksisterende gyllebeholdere. Tanken bliver 99 m³ og vil stikke ca. 2 meter over jorden, så der kan etableres overløb til lagertankene og evt. uheld ved overpumpning dermed undgås.

Mellem slagtesvinestald 3, 4 og den nye stald opføres en mellemgang, der skal forbinde staldene.

Diverse placeringer af stalde og anlæg m.v. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

Nedrivning

I scenarie 2 hvor stald 1 og 2 udgår, vil staldene ikke blive revet ned da staldene er en del af udtrykket for Stokagergaard. De bliver i stedet genanvendt som lager/garage/hestestald og kontorfaciliteter.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

På nuværende tidspunkt driver Dynagro husdyrhold på Brokbjergvej 14-16, Nørskov 2+15, Kielsbjergvej 12, Årup Skovvej 60, 6200 Aabenraa og Aabenraavej 145, 6360 Tinglev i Aabenraa kommune. Ejendommene drives med særskilt foderanlæg og gylleopbevaring.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbrugene ikke er teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundne, da de drives særskilt fra hinanden.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

Landskab

Ejendommen er beliggende i et kuperet terræn på sydsiden af Aabenraa fjord. Stuehuset, de ældste stalde og gyllebeholderne ligger vest for Varnæs Vestermark. De to nyeste eksisterende stalde og den planlagte nye stald ligger alle nord for stuehuset. Ved de eksisterende siloer, vil der blive opført en ny lade til foder og korngraven/kornrenserne vil blive overdækket med en simpel konstruktion.

I forbindelse med etablering af laden, vil der ske terrænregulering, så laden kommer i niveau med de gastætte siloer.

Mod nord og øst hæver bakkekammen sig, hvorfor der skal rømmes jord for at bygge den nye stald. Bakken og terrænet mod syd betyder, at den nye stald ikke vil blive så synlige i landskabet.

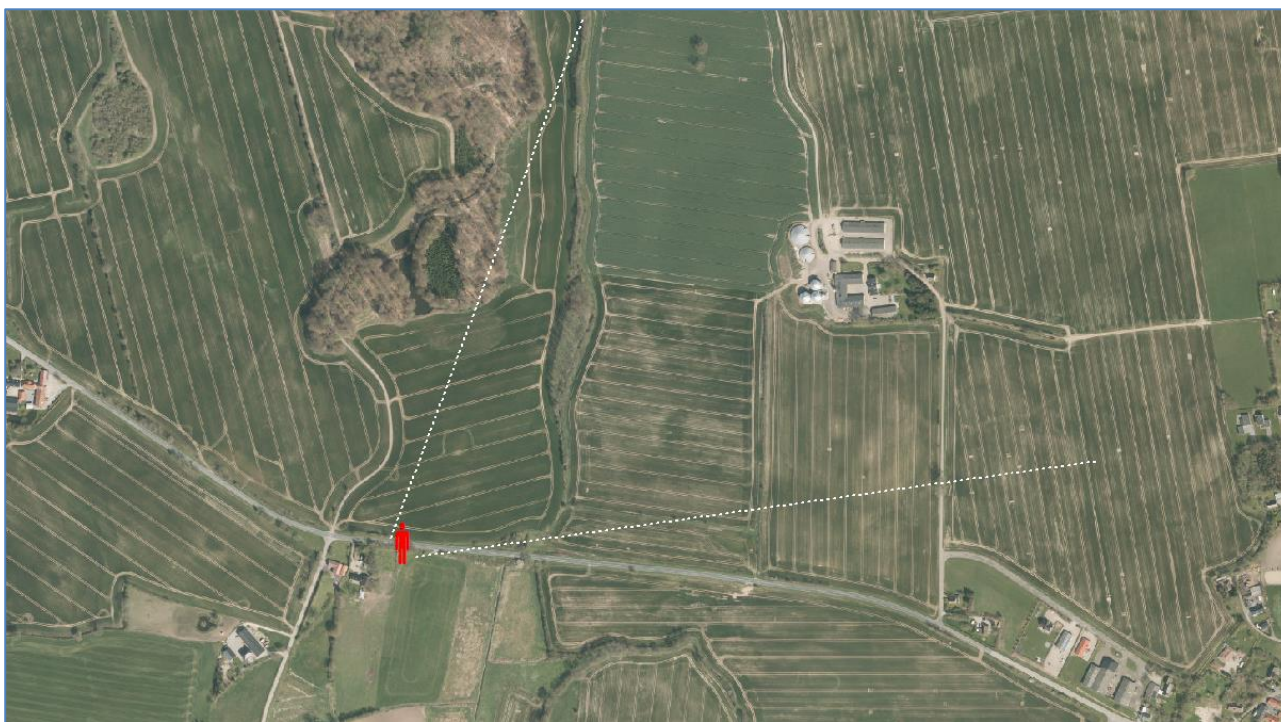
Langs Varnæs Vestermark ved ejendommen er der etableret allé træer, og der er flere beplantninger langs vejens syd- og vestsider.

Husdyrbruget er stort set ikke synlig fra Varnæsvej, da husdyrbruget er gemt bag en bakketop se figur 1 og 2. Dog er der et enkelt sted på Varnæsvej, hvor siloerne og teltoverdækning kan ses, se nedenstående billede. Den nye planlagte lade, vil blive placeret i kode cirka 37, og pga. en stigning i terrænet, vil laden blive gravet ind i bakken. Højden på laden bliver ligesom siloerne eller mindre.

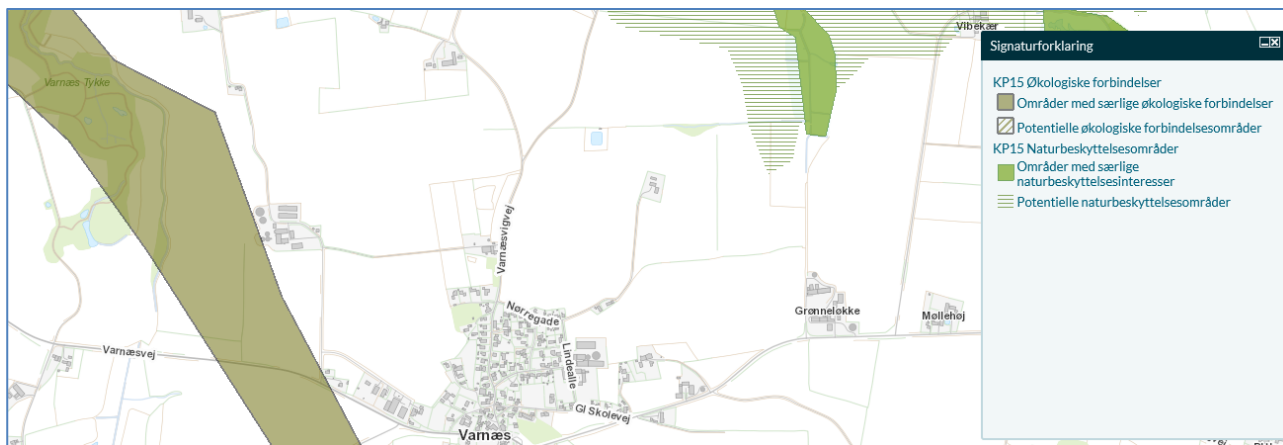
Figur 1, Billede af Varnæs Vestermark 3 set fra Varnæsvej mod Varnæs. Foto: Landbosyd

Figur 2, Kameravinkel i forhold til billede på figur 1.

Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Ud fra Plandata.dk² ligger husdyrbruget indenfor områder, der er udpeget som, Kulturhistorisk bevaringsværdier, Værdifulde kulturmiljøer, Bevaringsværdigt landskab, Kystnærhedszonen og udenfor Større sammenhængende landskaberværdifulde, Geologiske områder, Kulturarvsarealer og Kirkebyggelinjer. Husdyrbruget ligger indenfor Særlig værdifuldt landbrugsområde.

Området vest for siloerne ligger endvidere indenfor for områder udpeget som potentielle økologiske forbindelser men udenfor områder udpeget som særlige økologiske forbindelser, områder med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser. Det nærmeste områder fremgår af nedenstående kortudsnit, figur 3.

Figur 3, Udpegninger af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fra Aabenraa Kommunes NetGIS

Vurdering af landskabelige forhold

Det vurderes, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som én driftsmæssig enhed, da den nye stald, lade, mellemgang, overdækning af korngrav og afhentningstank kommer til at ligge i tilknytning til det eksisterende byggeri.

Den nye stald vil blive skjult af den eksisterende bygningsmasse, og vurderes ikke at skimme indsigten set fra Varnæsvej. Nord for husdyrbruget skråner det ned mod vandet, og den nye slagtesvinestald vil være synlig fra denne side.

Den nye lade, vil med en højde på 10-12 meter, komme til at blive væsentlige lavere end de eksisterende siloer. Og da laden graves ind i bakken, vurderes den ikke at blive væsentlig fremtrædende når man står og kigger op på ejendommen fra Varnæsvej.

Det vurderes, at en forøgelse af bygningsmassen ikke får husdyrbruget til at fremstå som en usædvanlig stor bedrift med industriel karakter.

Samlet vurderes det at husdyrbrugets påvirkning af de landskabelige værdier i området vil være af underordnet betydning, da bygningerne falder naturligt ind i det kuperede terræn, og eksisterende beplantning skærmer for bygningerne mod syd og delvis fra vest.

Det vurderes desuden, at offentlighedens adgang til landskabet ikke vil blive ændret i forbindelse med udviklingen.

² <http://kort.plandata.dk/spatialmap>

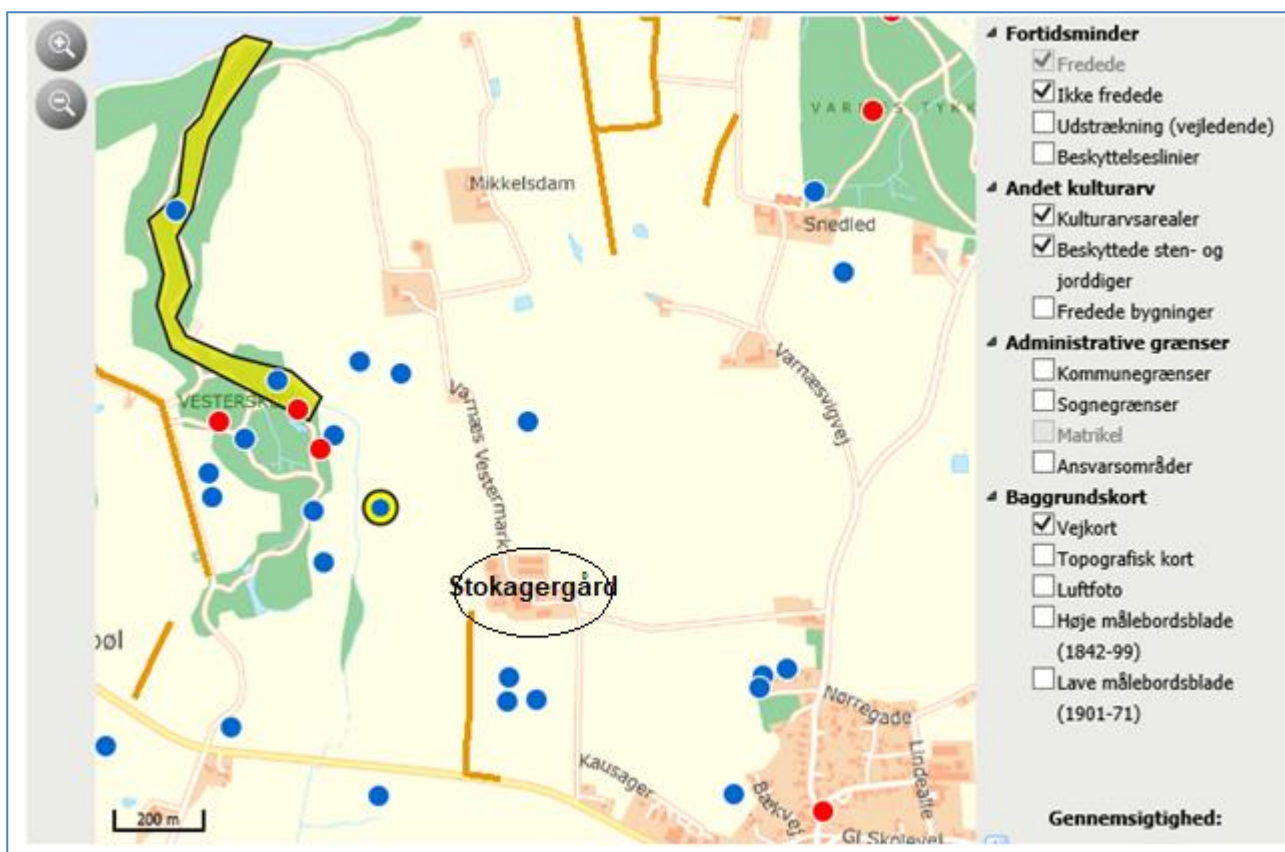
Kulturarv

Husdyrbruget ligger uden for fortidsmindebeskyttelseslinjer.

Der er i nærheden af husdyrbruget fundet en række ikke-fredede fund fra oldtiden. Syd for husdyrbruget ligger en bakke, der beskrives som "Overpløjet, rund Høj paa Top af høj Banke", "Galgebakken", mens der nord for husdyrbruget er fundet "Højtomt med mange sten, en enkeltgravsøkse (P 59) fundet af fodermester Chr. Peter Hansen, Stockagergård". I og omkring Vesterskoven er der ligeledes fundet en del ikke-fredede fund og der er registreret 3 frede rundhøje fra oldtiden.

Der er derfor en risiko for, at man i forbindelse med udgravningen til den nye stald og lade kan støde på fortidsminder. De nærmeste registrerede fund er vist på nedenstående kortudsnit.

Der skal i forbindelse med gravearbejde være fokus på, om der kan ligge fortidsminder i jorden. Når der stødes på noget, der kunne være et fortidsminde, vil udgravningen blive stoppet med det samme og Haderslev Museum tilkaldt.

Figur 4 Kortudsnit fra www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/, Blå cirkler er ikke fredede fund, Rød fredet og gul er kulturarvsarealer.

I forhold til arkitektonisk arv så ske der ikke nedrivning af de eksisterende svinestalde ved stuehuset. Stuehuset har en bevaringsværdig, men ellers ligger der ingen fredede eller bevaringsværdige bygninger som vil have indkig til husdyrbruget, eller som vi skæmmes af husdyrbrugets udvidelse. Husdyrbruget ligger ligeledes indenfor Kulturhistorisk bevaringsværdier og Værdifulde Kulturmiljøer og udenfor Kulturarvsarealer, Kirkebyggelinje eller Bevaringsværdig bebyggelse.

Ifølge Aabenraa kommunes kommuneplan er retningslinjen for Kulturhistorisk bevaringsværdier for kulturlandskabet, at *Der må ikke etableres nye større tekniske anlæg, ny større bebyggelse eller foretages ny råstofgravning (bortset fra lergravning ved Søst) inden for afgrænsningen af de på kortet udpegede bevaringsværdige kulturlandskaber.*

Mens retningslinjerne for Værdifulde Kulturmiljøer er, at *etablering af nye anlæg, ny bebyggelse og andre indgreb må ikke finde sted i disse områder, hvis tiltaget i væsentlig grad vil forringe oplevelsen eller kvaliteten af bevaringsinteresserne. Samspillet mellem kultursporene, naturgrundlaget og det omgivne landskab må ikke sløres eller ødelægges.*

Fælles for begge udpegninger er, at byggeri, der er erhvervmæssigt nødvendigt for landbrugs- og skovbrugsejendomme som udgangspunkt kan opføres i tilknytning til eksisterende bygninger.

Vurdering af kulturarv

Da den nye stald og lade vil blive opført i tilknytning til de eksisterende bygninger samt at udvidelsen er erhvervmæssigt nødvendigt, vurderes udvidelsen ikke at tilsidesætte retningslinjerne for kulturudpegningerne i kommuneplanen for Aabenraa Kommune.

Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i efterfølgende afsnit, overholdes alle afstandskrav.

Vurdering af materielle goder

Med over 300 m fra nærmeste bygning/anlæg på husdyrbruget til nærmeste nabobeboelse vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt, da der bygges i tilknytning til eksisterende bygninger og anlæg.

Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 overholdes for de nye stalde samt de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

Husdyrbrugets placering i forhold til ovenstående områder fremgår af figur 13.

I tabellerne herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 vist:

Dyrbæk - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Hal til foderproduktion	281	-
Staldbygning	Stald 2	350	-
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.490 m ³ fra 2003	303	-
Matr. 224, Skovbølgård, Felsted - Naboskel			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Hal til foderproduktion	280	-
Staldbygning	Stald 2	349	-
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.490 m ³ fra 2003	300	-
Varnæs Vestermark 6 - Nabobeoelse			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Overdækning af korngrav samt kornreiser	145	-
Staldbygning	Stald 3	71	-
Gødningslager	Gyllebeholder på 1.740 m ³ fra 1993	164	-
Varnæs Vestermark (Vej) - Offentlig vej og privat fællesvej			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Afhentningsbeholder	38	-
Staldbygning	Ny stald	29	-
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.490 m ³ fra 2003	26	-

Tabel 5, Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1

Varnæs Vestermark (Vej) - Offentlig vej og privat fællesvej			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Afhentningsbeholder	15	-
Staldbygning	Stald 3	29	-
Gødningslager	Gyllebeholder på 1.740 m ³ fra 1993	16	-
Varmæs Vestermark (Vej) - Offentlig vej og privat fællesvej			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Afhentningsbeholder	32	-
Staldbygning	Stald 2	22	-
Gødningslager	Gyllebeholder på 1.740 m ³ fra 1993	19	-
Stuehus - Beboelse på samme ejendom			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Overdækning af korngrav samt kornreiser	59	-
Staldbygning	Stald 2	7	-
Gødningslager	Gyllebeholder på 1.740 m ³ fra 1993	84	-
Varnæs Vandværk - Vandforsyningsanlæg (almen)			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Hal til foderproduktion	858	-
Staldbygning	Stald 1	846	-
Gødningslager	Gyllebeholder på 1.740 m ³ fra 1993	944	-
DGU 161.477 - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Afhentningsbeholder	1526	-
Staldbygning	Ny stald	1547	-
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.490 m ³ fra 2003	1497	-

Tabel 5: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 - fortsat

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m. Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald eller lager i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

På kortudsnittet herunder er vist nærmeste vandløb, vandhul, naboskel, offentlig vej (Varnæs Vestermark) og beboelsen på ejendommen. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed, og ikke almene vandboring, vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises.

Som det fremgår af tabel 5 er alle afstande overholdt.

Figur 5, Placering af afstandsmarkør for Varnæs Vestermark 3.

Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

Den nye stald, overdækning til korngrav, lade, mellemgang og afhentningstank ligger uden for kystnærhedszonen, sø- og åbeskyttelseslinjer, skovbyggelinjer samt kirkebyggelinjer.

Vurdering af afstandskrav og byggelinjer mv.

Husdyrbruget ligger uden for alle bygge- og beskyttelseslinjer og overholder afstandskravene, hvorfor der ikke er behov for en nærmere vurdering.

3.4.1 Jordarealer og jordbund (F1b-d, F4, F5b)

Alle stalde, kanaler, omrøretanke, gyllerør og gyllebeholdere er og bliver udført i tætte og stabile materialer

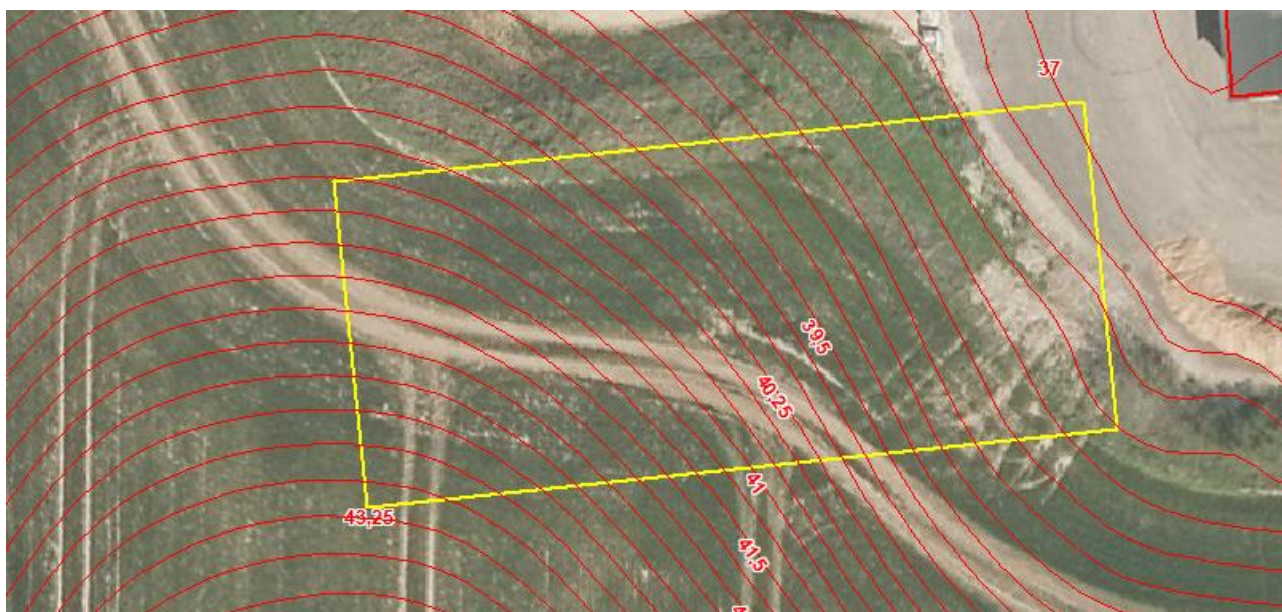
Der er ikke tidligere blevet benyttet slagter til bundsikring af anlægget, og husdyrbruget er ikke kortlagt på vidensniveau 1 eller 2. Ansøger har desuden ikke registreret jordforurening i forbindelse med husdyrbrugets bygninger, anlæg, kørearealer og tilstødende arealer.

Den nye slagtesvinestald vil blive placeret i samme kote (cirka 39,5) som de eksisterende stalde. Dette betyder, at der skal grave ind i den østlige bakke. På den vestlige del er der stort set er plant, og her vil muldlaget primært rømmes af.

Som det fremgår af nedenstående kort, vil jordflytningen afhænge af hvilken løsning der vælges i forhold til staldstørrelse.

Figur 6 Terrænkort sammen hold med fremtidige slagtesvinestald. Rød firkant er en ny stald med et produktionsareal på 570 m², mens blå firkant er en stald på 1300 m² produktionsareal.

Figur 7, Terrænkort sammenhold med den nye lade.

Som det fremgår af ovenstående figur 7 vil der skulle fjernes en del jord for, at laden kan placeres i kote 37.

Overskudjord fra udgravningen til den nye stald og lade forventes at blive lagt i lavninger på markarealer i en højde af maksimalt ½ m. Dette anmeldes til kommunen når byggeriet påbegyndes.

I forbindelse med etableringen af staldene er der behov for at benytte fyldmateriale. Der forventes udlagt slagge eller knust bygningsaffald. Det er leverandøren af slagge eller knust bygningsaffald, der kommer til at stå for ansøgningen om tilladelse til udlægningen. Det er en forudsætning, at der opnås tilladelse.

De nye arealer, der inddrages til stald, gyllebeholder mv. er i dag dyrket mark samt køreveje. Hvis bygningerne på et tidspunkt skal fjernes, vil arealerne igen kunne benyttes til fx dyrkning af afgrøder. Husdyrbruget ligger udenfor råstof udpegninger.

Vurdering

Da stalde, kanaler, omrøretanke, gyllerør og gyllebeholdere er og bliver udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

Opførsel af den nye stald og lade herunder terrænujævningen vurderes ikke at skade skader naturressourcen som grundvandet, råstof og natur, da husdyrbruget ligger udenfor råstof område, indvindingsopland og naturområder.

Hvis der anvendes slagger bliver det udlagt i overensstemmelse med særskilt tilladelse. Alt slagger ligger således under tæt belægning (stalden) og over grundvandsspejlet, og det nye slagger eller knust bygningsaffald vil blive udlagt på samme vis. Der er mere end 30 m til nærmeste boring med krav om drikkevandskvalitet fra nuværende og kommende udlæg af slagger.

Slagger vurderes således ikke at kunne give anledning til væsentlig forurening, når det håndteres og udlægges i overensstemmelse med tilladelserne.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 6, og tager afsæt i skema 226254 hvor de eksisterende stalde bibeholdes samt der opføres en mindre stald. Denne produktion giver en totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift på 5444,5 kg NH₃-N/år, med en meremission på 886,8 kg NH₃-N/år i forhold til 8 års- og nudrift.

I scenarie 226255, hvor de to eksisterende stalde udgår og der opføres en større stald er ammoniakemissionen 5.307,2 kg NH₃-N/år. Derved er worst case beregningen angivet i skema 226254. Hvis der ikke opføres en ny slagtesvinestald, vil ammoniakemissionen være på 4.557,6 kg NH₃-N/år jf. scenarieskemaet 226660.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5248,3	196,2	5444,5
Nudrift	4165,3	392,3	4557,6
8 års-drift	4165,3	392,3	4557,6

Tabel 6, Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget i scenarie 1

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 6

Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget i husdyrgodkendelse.dk og fremgår af figur 8, 9, 10, 11 og 12 og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 10.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL3 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lagere) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 7, Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

³ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 13/03/2019

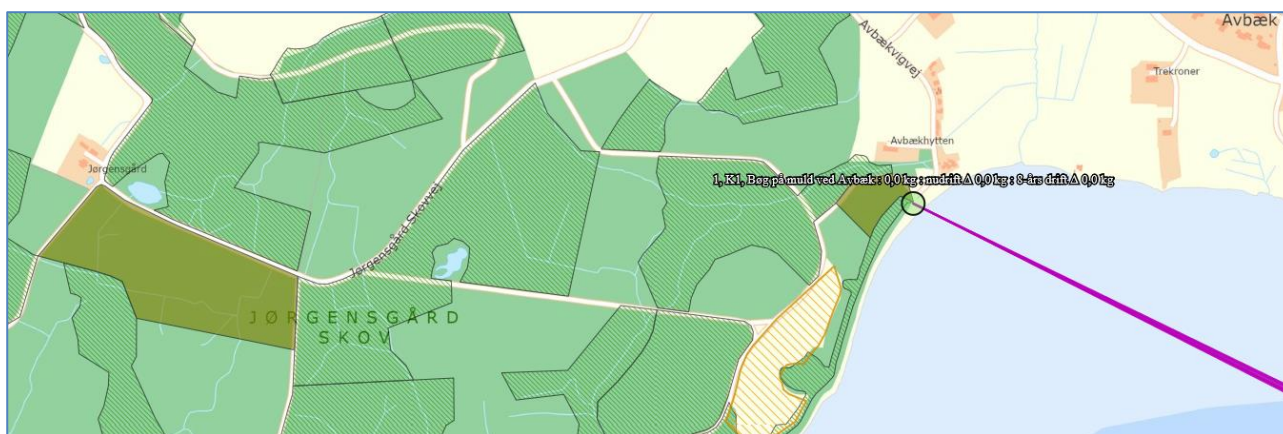
Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et areal med *bøg på muld* i Natura 2000 habitatområdet Bolderslev Skov og Uge Skov (H85) ved Jørgensgård skov ved Avbæk. Området ligger over 6 km nordvest for husdyrbruget.

Ammoniaktotaldepositionen til naturområdet beregnes til 0,0 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelse.dk understøtter ikke beregninger længere væk end 4 km fra husdyrbruget og vil altid vise 0,0 kg N/ha/år, når afstanden er større end 4 km.

Da totaldepositionen til kategori 1 naturen er på 0,0 kg N/ha/år, er det ikke relevant at se på kumulation i forhold til ammoniakdeposition fra andre husdyrbrug til naturpunktet, hvorfor der ikke er brugt tid på at finde ud af, hvor stor ammoniakemission der er fra husdyrbrug inden for en radius af 2,5 km af den nærmeste kategori 1 natur.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens mest restriktive totaldepositionskrav til kategori 2 natur på 0,2 kg N/ha/år overholdes således.

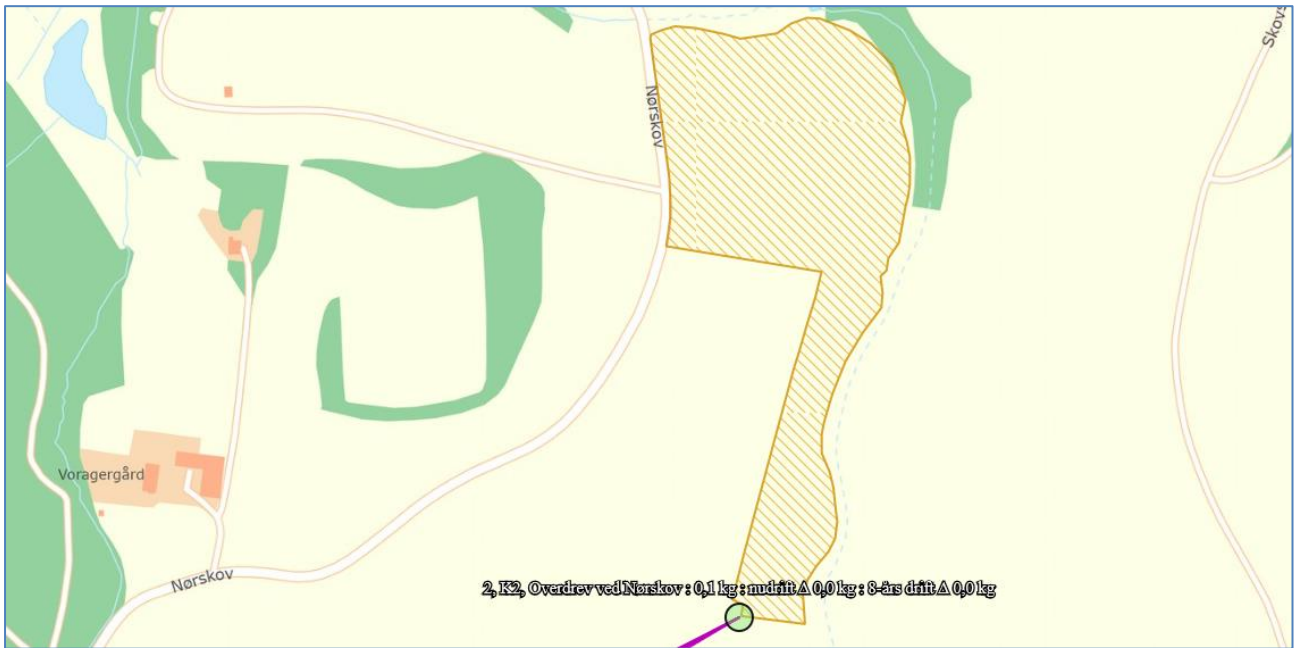
Figur 8, Nærmeste kategori 1 natur ved Jørgensgård Skov. Udklip fra den 23-03-2021.

Kategori 2 natur

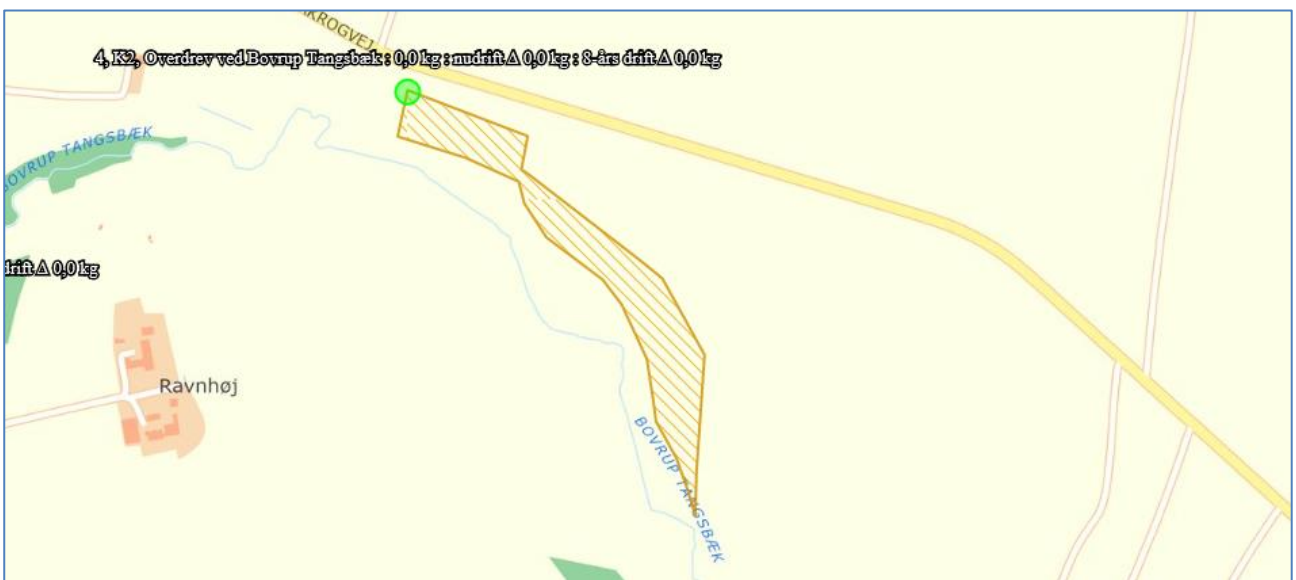
Den nærmeste kategori 2 natur er ifølge Husdyrgodkendelse.dk et overdrev cirka 1,7 km nordøst for husdyrbruget ved Nørskov, se figur 9. Derudover ligger der et kategori 2 overdrev ved Bovrup Tangsbæk og ét ved syvmandskoven, se figur 10 og 11.

Det fremgår af tabel 8, at totaldepositionen til de tre naturarealer er på mellem 0,0 - 0,1 kg N/ha/år, hvorfor Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes.

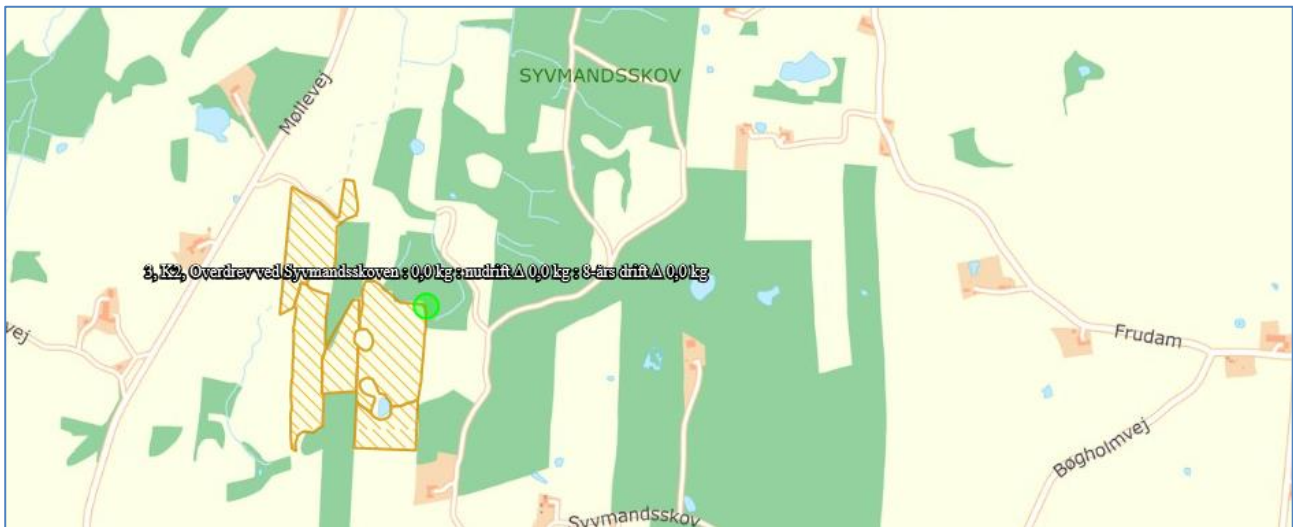

Figur 9, Kategori 2 overdrift ved Nørskov. Udklip fra den 23-03-2021.

Figur 10, Kategori 2 overdrift ved Bovrup Tangsbæk. Udklip fra den 23-03-2021.

Figur 11, Kategori 2 overdrev ved Syvmandsskoven. Udklip fra den 23-03-2021.

Kategori 3 natur og § 3 områder

Natur punkt 5, Overdrev ved Ravnhøjvej

Cirka 3 km sydøst for ejendommen ved Ravnhøjvej ligger et overdrev. Området er besigtiget den 14/08-2012. Udvidelsen af husdyrbruget vil ikke give anledning til en merdeposition til området.

Natur punkt 6, Mose ved Varnæsvej

2 km syd for husdyrbruget ligger en mosen ved Varnæsvej. Området er besigtiget den 22/03-2010 og beskrives som " Mose- og engområde i mosaik. domineret af lyse-siv. dele mere våde med sødgræs, iris, kort artsliste pga. tidspunktet. vandrøllike fundet i lille grøft. kun den del der vedrører husdyrssagen er besigtiget". Udvidelsen af husdyrbruget vil ikke give anledning til en merdeposition til området.

Natur punkt 7, Mose ved Dyrbæk

1000 meter vest for husdyrbruget ligger en kategori 3 udpeget mose. Der foreligger ingen besigtigelse af området på naturdata. Udvidelsen af husdyrbruget vil ikke give anledning til en merdeposition til området.

Natur punkt 8, Mose v. Vesterskov

1500 meter syd for husdyrbruget ligger en kategori 3 mose. Der foreligger ingen besigtigelse af området på naturdata. Udvidelsen af husdyrbruget vil ikke give anledning til en merdeposition til området.

Natur punkt 9, Mose mod nord

680 meter nord for husdyrbruget ligger en kategori 3 mose. Der foreligger ingen besigtigelse af området på naturdata. Som følge af udvidelsen vil der komme en merdeposition til området på 0,1 kg N/ha/år.

Natur punkt 10 og 11, Gammel skovjordbund

Cirka 600 meter vest for husdyrbruget ligger et kategori 3 skov område, angivet som gammel skovjordbund. Som følge af udvidelsen vil der komme en merdeposition til området på 0,1 kg N/ha/år.

Natur punkt 12, Gammel skovjordbund, Varnæs Tykke

Cirka 1000 meter nordøst for husdyrbruget ligger et kategori 3 skov område, angivet som gammel skovjordbund. Som følge af udvidelsen vil der komme en merdeposition til området på 0,1 kg N/ha/år.

Natur punkt 13, Tilgroet lysåbent syd for Varnæs

Cirka 1200 meter syd for husdyrbruget ligger et kategori 3 skov område, angivet som tilgroet lysåbent. Udvidelsen af husdyrbruget vil ikke give anledning til en merdeposition til området.

Natur punkt 14, §3 Eng v. Dyrebæk

Cirka 600 meter sydvest for husdyrbruget ligger en § 3 eng, angivet som tilgroet lysåbent. Engen er besøgt den 13/05-2015 og beskrives som *Eng med dominans af Krybhvene, Rørgræs og Manna sødgræs i mosaik. Lav diversitet og fugtig*. Udvidelsen af husdyrbruget vil ikke give anledning til en merdeposition til området.

Natur punkt 15, §3 Sø mod mod

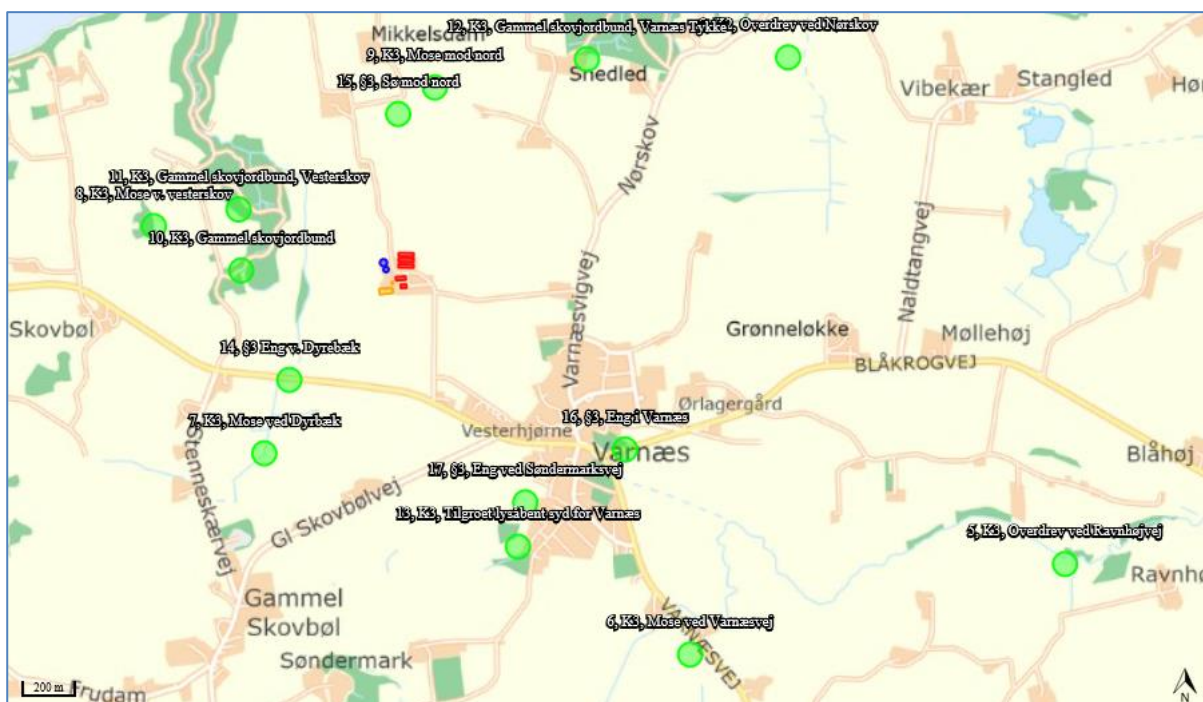
Cirka 500 meter nord for husdyrbruget ligger en § 3 sø. Som følge af udvidelsen vil der komme en merdeposition til området på 0,1 kg N/ha/år.

Natur punkt 16, §3 Eng i Varnæs mod mod

Cirka 1100 meter sydøst for husdyrbruget ligger en § 3 eng. Engen er besøgt den 07/07-2012, og i naturdata er området angivet med hovednaturtype som overdrev. Området er 2,6 hektar, derved potentielt set et kategori 2 natur. Da total depositionen er på 0,2 kg N/ha/år er et evt. krav på 1,0 kg N/ha/år overholdt. Som følge af udvidelsen (skema 226254) vil der komme en merdeposition til området på 0,1 kg N/ha/år.

Natur punkt 17, §3 Eng ved Søndermarksvej

Cirka 1100 meter syd for husdyrbruget ligger et § 3 eng. Udvidelsen af husdyrbruget vil ikke give anledning til en merdeposition til området.

Figur 12, Kategori 3 og §3 natur

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
17, §3, Eng ved Søndermarksvej	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
16, §3, Eng i Varnæs	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
15, §3, Sø mod nord	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,3
14, §3 Eng v. Dyrebæk	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,3
13, K3, Tilgroet lysåbent syd for Varnæs	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
12, K3, Gammel skovjordbund, Varnæs Tylke	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,4
11, K3, Gammel skovjordbund, Vesterskov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,7
10, K3, Gammel skovjordbund	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,7
9, K3, Mose mod nord	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,5
8, K3, Mose v. vesterskov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,3
7, K3, Mose ved Dyrebæk	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
6, K3, Mose ved Varnæsvej	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
5, K3, Overdrev ved Ravnhøjvej	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
4, K2, Overdrev ved Bovrup Tangsbæk	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
3, K2, Overdrev ved Syvmandsskoven	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
2, K2, Overdrev ved Nørskov	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
1, K1, Bøg på muld ved Avbæk	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Tabel 8, Samlet ammoniak depositionsberegning til alle naturområderne.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Da Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur overholdes og endvidere ligger langt under grænseværdierne, vurderes ammoniakdepositionen til de nærliggende naturområder ikke at kunne påvirke naturarealerne negativt.

Kategori 3 naturområder og §3 områder vil i begge scenarie modtage under 1 kg N/ha/år i merdeposition. Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

Biologiske mangfoldighed/biodiversitet generelt

Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dettes undergrund.

FN definerer biodiversitet som: ”Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer.” Med andre ord er biodiversitet alt liv på jordkloden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående afsnit. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives Bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Der nedlægges ikke naturområder, og der sker ingen fjernelse af beplantninger. Alle arealer, der inddrages til nye stalde i dag køre- og markarealer.

Bilag IV-arter

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁴ fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁵. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget. De potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området er som beskrevet i tabel 9 flagermus, markfirben og to paddearter.

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Vandflagermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Pipistrellflagermus	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Dværgflagermus	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Troldflagermus	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Odder	<i>Lutra lutra</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>
Løvfør	<i>Hyla arborea</i>
Butsnudet frø	<i>Rana temporaria</i>

⁴ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁵ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

Kildevælds vindelsnegl	<i>Vertigo geyeri</i>
------------------------	-----------------------

Tabel 9, Liste over potentielle bilag IV-arter i området

Ifølge Naturdata på Danmarks Miljøportal og Aabenraa Kommunes interne paddekort, er der ikke registreret fund af bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget.

Der, hvor de nye stalde skal ligge, er der i dag dyrket eller kørearealer. Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus, mens områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padde.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Nærmeste sådanne lokalitet vil være overdrevet ved Ravnhøjvej.

Samlet vurdering

Ud fra den betragtning at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde, vurderes det, at en maksimal merdepositionen på 0,1 kg N/ha/år til de nærmeste naturarealer ikke vil kunne udgøre en negativ påvirkning af naturområderne som yngle- og levesteder. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for Bilag IV-arter eller for andre arter.

Pga. afstanden til potentielle yngle- og levesteder, samt da der ikke fjernes hverken beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder, vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning, samt anvendelse af bekæmpelsesmidler overholdes, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften.

Som beskrevet i afsnit 3.4, løber udpegningslinjen "potentielle økologiske forbindelser" netop forbi husdyrbruget – og siloerne og den fremtidige lade ligger indenfor udpegningslinjen. Aabenraa kommuneplans retningslinje for potentielle økologiske forbindelser, er at ændringer i arealanvendelsen, herunder etablering af nye større tekniske anlæg, ikke i væsentlig grad forringe det vilde dyre- og plantelivs spredningsmuligheder. Samlet set vurderes projektet i forhold vurderingen i afsnit 3.5 at der ikke sker væsentlig virkninger og derved forringelse af dyre og plantelivet. Det vurderes også at etableringen af laden ikke forringer dyr og planters spredningsmuligheder, da byggefeltet til laden udgør en meget lille del af udpegningslinjen.

3.7 Lugtmission (B6, B4, E1b, F4)

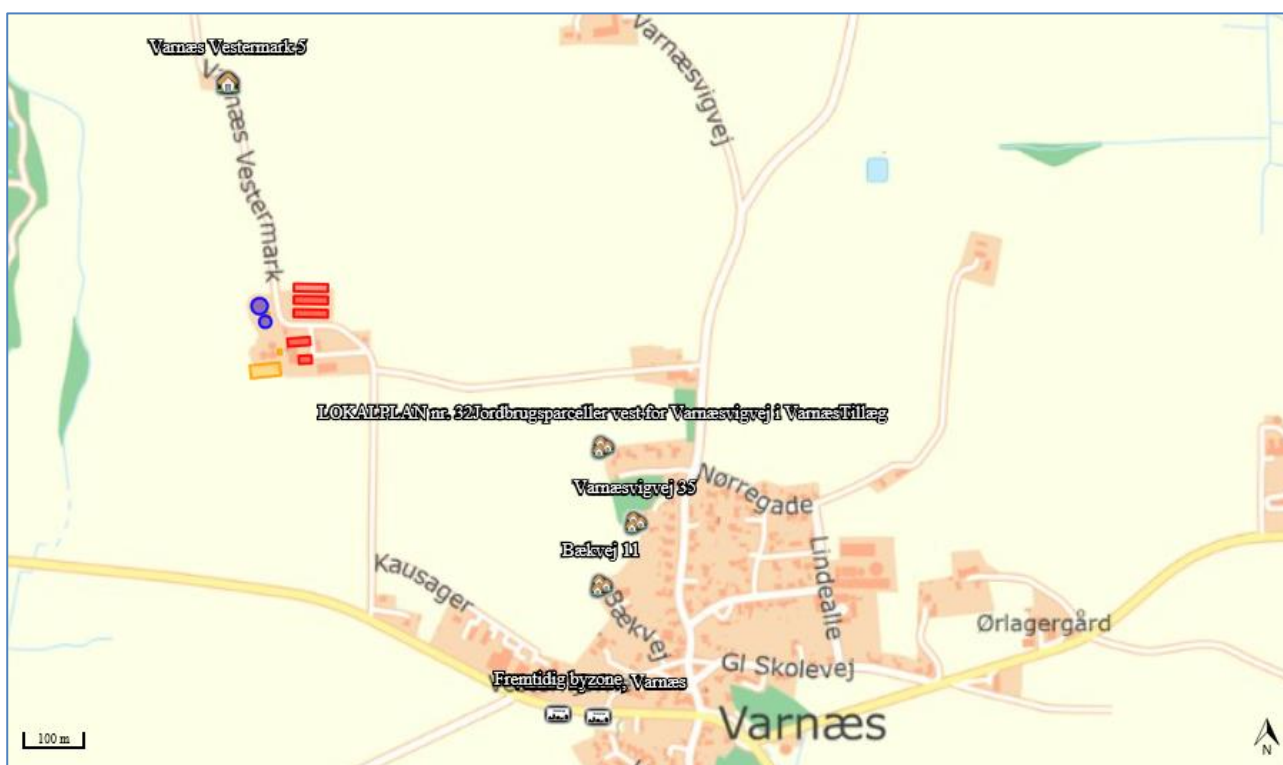
Nærmeste lugtberegningspunkter er udpeget i skema 226254 i Husdyrgodkendelse.dk, se figur 13.

Den nærmeste enkeltbeboelse uden landbrugspligt der ikke ejes af driftsherren, er Varnæs Vestermark 5, 6200 Aabenraa. I den nordlige del af Varnæs er der meddelt en lokalplan "Jordbrugsparceller vest for Varnæsvigvej i Varnæs", der er udlagt til blandet bolig og erhverv. Ved Krusager er der meddelt en lokalplan "Håndværkerområde i Varnæs", og angivet som et erhvervsområde. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens

§ 31 punkt 2, angiver at det kun er lokalplanlagt områder der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign der skal beregnes lugt til.

Ifølge plandata.dk ligger der et byzoneområde ved gaden "Hipholm" i Varnæs, og øst for dette område er der jf. plandata.dk udpeget et potentielt fremtidige byzoneområde.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt nabobeboelse, samlet bebyggelse og lokalplant område eller byzone- og sommerhusområde, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniak-emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 100 m fra nærmeste nabo og 300 m fra nærmeste samlede bebyggelse og byzone- og sommerhusområde.

Figur 13, Nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzone

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Varnæs Vestermark 5 🏠	0	NY	278,4	278,4	430,4	Ja
Bækvej 11 🏠	0	NY	570,3	513,2	705,1	Ja
LOKALPLAN nr. 32 Jordbrugsparceller vest for Varnæsvej i VarnæsTillæg 🏠	0	NY	570,3	570,3	571,4	Ja
Varnæsvej 35 🏠	0	NY	570,3	528	685,3	Ja
Fremtidig byzone 🏠	0	NY	744,7	707,4	832,5	Ja
Varnæs Ejerlav, Varnæs 🏠	0	NY	744,7	707,4	877,5	Ja

Tabel 10, Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner, Skema 226254

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Varnæs Vestermark 5 	0	NY	281,6	281,6	403,1	Ja
Bækvej 11 	0	NY	575,8	518,2	722,2	Ja
LOKALPLAN nr. 32 Jordbrugsparceller vest for Varnæsvigvej i VarnæsTillæg 	0	NY	575,8	575,8	579,6	Ja
Varnæsvigvej 35 	0	NY	575,8	518,4	697,6	Ja
Fremtidig byzone 	0	NY	751,5	713,9	855,8	Ja
Varnæs Ejerlav, Varnæs 	0	NY	751,5	713,9	899,4	Ja

Tabel 11 Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner, Skema 226255

Da husdyrbruget ligger nord for samlet bebyggelse, lokalplanlagt rekreativt område og byzone (i intervallet 300° til 60°), korrigerer Husdyrgodkendelse.dk geneafstanden. Geneafstanden reduceres med 5 % i forhold til byzone og 10 % i forhold til det lokalplanlagte område i landzone og den samlede bebyggelse.

Lugtberegningerne viser, at lugtgeneafstandene overholdes ved anvendelse af hyppig udslusning i staldene.

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker. Fra gyllebeholderne kan der være lugtafgivelse i forbindelse med omrøring, pumpning og udbringning af gyllen, dog er det forsøgt minimeret ved en teltoverdækning. Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Da der udbringes afgasset flydende biomasse, vil lugtgenerne fra udbringningen blive reduceret⁶.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Lugt fra fx gyllebeholdere indgår ikke i lugtberegningerne i Husdyrgodkendelse.dk. Da der er over 300 m fra gyllebeholdere til nærmeste nabobeboelse, vurderes lugt fra disse ikke at kunne være generende for naboer.

På baggrund af ovenstående, samt at alle lugtgeneafstande overholdes, vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko for omgivelserne, samt at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

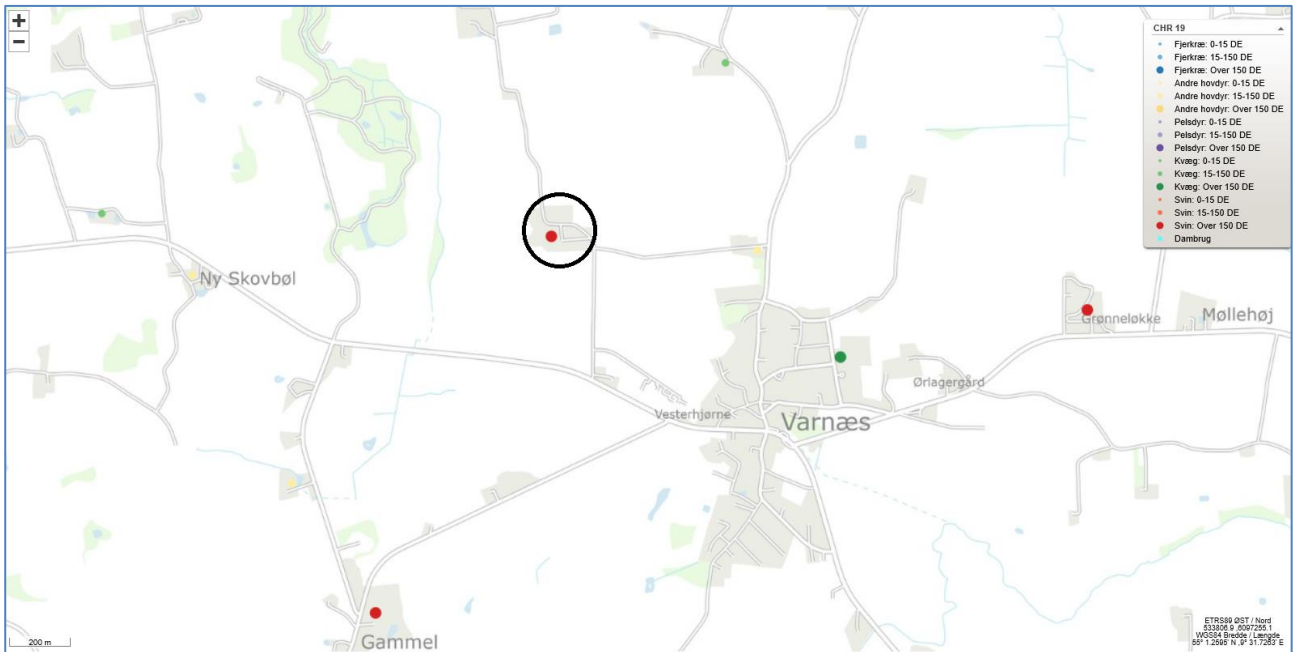
3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F8)

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Som beskrevet genbruges varme fra gyllen til opvarmning i staldene, stuehuset, kontor og forrum. Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

Som det fremgår af nedenstående kort, er der mere end 500 meter til andre husdyrbrug, hvorfor kumulerede gener fra disse er minimale.

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transport.

⁶ Grøn viden Markbrug nr. 296 juni 2004 <http://web.agrsci.dk/difpublikation/index.asp?action=show&id=797>

Figur 14, Kort over det centrale husdyrbrugsregister. Kilde Jordbrugsanalyse.dk

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, Fc5)

På ejendommen er der støj fra staldventilation, blæsning af korn i silo, blæsning af færdigfoder til siloer, brug af kompressor og traktor-/lastbiltransport. Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Det forventes at alle ventilatorer opfylder de nugældende krav mht. til støj.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, afhentning af smågrise og søer til slagtning samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle og andet markarbejde. På ejendommen er der etableret faciliteter til opbevaring og indtag af fodermidler, der leveres til ejendommen. Fodermidlerne kan i princippet leveres af enhver foderstof, uden det vil medføre ændringer i driften af ejendommen.

Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med afhentning af dyr. Korn fyldes i silo over et par dage i høstperioden. Kompressorer står indendørs og høres dermed ikke udenfor bygningen.

Støjende aktiviteter vil videst muligt blive holdt indenfor normal arbejdstid fra 07.00- 18.00. I spidsbelastningsperioder kan der dog forekomme transporter og markarbejde udenfor normal arbejdstid.

Afhentning af slagtesvin kan forekomme tidligere end kl. 07.00.

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På alle stalde	Kører døgnet rundt
Fodertider	Alle staldene	Døgnet rundt
Foderanlæg	I laden	1-3 timer a 4 gange dagligt
Afhentning af gylle til biogas og aflevering af afgasset gylle	Ved den nye afhentningstank ved gyllebeholderne	Normal arbejdstid
Lastbiler m.v	Ved husdyrbruget	Primært indenfor normalt arbejdstid, undtagen afhentning af dyr.
Kompressor	En inden i maskinhuset til diverse opgaver samt én i foderladen	Samme driftstid som foderanlæg. Kører ved behov i intervaller.
Læsning af slagtedy	Ved udleveringsramperne	Ca. fra kl. 5-15. Der kan dog ske afvigelser herfra, da dette planlægges af slagteriet.

Tabel 12, Oversigt over støjkilder

Vurdering

Med over 300 m til nærmeste nabo og Varnæs vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Vurdering af støj i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i kilderne til eventuelle rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med den ansøgte udvidelse af dyreholdet. Kilder kan fx være gyllepumper, traktorer samt andre maskiner.

Vurdering

Med mere end 300 m til nærmeste nabo og by vurderes rystelser og vibrationer at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne. Vurdering af rystelser i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

Foderopbevaring sker i lukkede siloer, og ved siloerne er der en korngrav. Denne korngrav overdækkes, hvilket vil være med til at reducere støvgenerne i forbindelse med aftipning. Mineraler modtages i store sække og det snegles til støvtæt indendørs mineralpåslag. Foderet blandes i laden og transport af foder foregår underjordisk i PVC-rør fra opblandingsrummet til de enkelte stalde. Al fodring sker som vådfodring, og der er overbrusning i alle stalde.

Da der sker en mindre stigning i antallet af transporter, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener.

I tørre perioder vil jorden på veje kunne hvirvles op i forbindelse med markarbejde. Der vil blive fejjet/skrabet vejarealer efter kørsel, når der er behov for det. Kørearealerne rundt om bygninger og anlæg er anlagt med fast belægning, hvilket minimerer støvgenerne.

Vurdering

Med over 300 m til nærmeste nabo og byzone, vurderes støv at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d)

Lys i staldene er automatisk styret og lyser i 20 minutter 4 gange dagligt i forbindelse med fodring samt efter behov. Lyset er normalt slukket om natten.

Udendørs lamper er styret af sensor og dermed kun tændt efter behov. Der er opsat belysning ved forrum og ved siloer samt ved udleveringsramperne. I forbindelse med transporter af dyr, foder og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på ved udleveringsramperne, fodersiloerne og gyllebeholderne.

Der vil normalt ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Vurdering

Med placeringen af den udvendige belysning, afstanden til veje og afstanden til naboejendomme, vurderes lys ikke at kunne medføre gener for naboer eller vejtrafik.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaring, så tiltrækningen af skadedyr minimeres.

Fluegener minimeres ved at der bruges rovfluer i alle staldafsnit. På denne måde forekommer der ikke store skadedyrsgener fra staldene. For at holde skadedyrsniveauet på et minimum, fortsætter det forebyggende arbejde i den nye stald og det forventes derfor ikke, at der vil optræde flere gener efter udvidelsen.

Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr foregår i samarbejde med en professionel skadedyrsbekæmper og efter gældende retningslinjer.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og proto-zoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Til- og frakørsel sker via Varnæs Vestermark. Transporterne sker typisk indenfor normal arbejdstid 06:00-18:00. Det forventes, at virksomheden kan overholde Miljøstyrelsens støjgrænser.

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med smågrise, slagtesvin til slagteri, biogas, husdyrgødning og foder. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens afhentning af slagtesvin sker løbende.

På dage med gyllekørsel og kornkørsel er der mere trafik med deraf følgende støjgener. Det tilstræbes, at kørslen bliver holdt på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på- og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Herudover er der kørsel med personbiler (medarbejdere, dyrlæge, kontrollanter mv.). Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. 10 gange dagligt.

Tunge transporter	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Indkørsel af foder	185	200
Sækkevare	25	25
Brændstof	5	10
Husdyr til og fra ejendommen (smågrise/slagtesvin)	20	50
Levering af slagtesvin	65	80
Udkørsel af gylle (traktor og gyllevogn, kapacitet til 28 tons)	221	288
Gylle til biogas	200	300
Kørsel med affald (lastbil (dagrenovation))	10	10
Afhentning af døde dyr (lastbil)	50	50
Maksimalt i alt	781	1031

Tabel 13 Skønnede antal transporter

En vis andel af gyllekørslerne sker direkte ud på mark omkring husdyrbruget, og belaster derfor ikke vejnettet. Gylletransporter er beregnet ud fra normtalsproduktion af gylle.

Vurdering

Transporterne stiger med cirka 32 % som følge af udvidelsen. Stigningen skyldes dels udvidelsen og dels at alt gylle fremadrettet forventes at blive kørt til biogasanlæg.

Da en del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage og da der kun er spredt bebyggelse i området omkring ejendommen vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende.

Som nævnt sker alle transport ad Varnæs Vestermark. Der er ingen naboer i umiddelbar nærhed af overkørslen ved husdyrbruget. Det vurderes, at ingen naboer vil blive generet af opbremsninger i forbindelse med kørsler til og fra husdyrbruget, samt at transporterne ikke vil adskille sig fra øvrige tunge transport på vejene med hensyn til støj, vibrationer, rystelser mv. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transport.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne. I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel. Med husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naboer, vurderes det ikke relevant at begrænse husdyrbrugets transport.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

Selvdøde og aflivede slagtesvin opbevares på afhentningspladsen ved gyllebeholderne ind til afhentning, se bilag 4. Afhentningspladsen er forskriftmæssigt indrettet, dvs. hævet over jorden og afdækning med kadaverkappe. DAKA afhenter 1-2 gange om ugen. Dyr til afhentning tilmeldes via app på mobiltelefonen. Daka genanvender de døde dyr som råvarer i biodiesel- og kødbenmelsproduktion

Vurdering

Pga. pladsens placering kan ingen naboer eller forbigående bliver generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr.

3.9.1 Affald (B8, F1d, F5c)

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder.

Ansøger har en aftale med Meldgård der afhenter al erhvervsaffald efter behov.

Affaldstype	Opbevarings sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder
Olie- og kemikalieaffald:				
Spildolie	Tromle i værksted på betongulv med opkant	Dansk olie genbrug	Dansk olie genbrug	200 L
Olie- og brændstoffiltre	Olie- og brændstoffiltre	Meldgaard erhvervsaffald	Meldgaard erhvervsaffald	40 filtre/ år
Rester af bekæmpelsesmidler	Alt anvendes	-		
Spraydåser	Sprayflasker fra mærkning af dyr kommes i industri-container	Meldgaard erhvervsaffald	Meldgaard erhvervsaffald	Ca. 50 stk/år
Medicinrester	Alt anvendes			
Kanyler i særlig beholder	I kanyleboks	Meldgaard erhvervsaffald	Meldgaard erhvervsaffald	ca. 50 stk.
Batterier – alle typer	Samles i boks ovenpå affaldsbeholder	Egen transport	Genbrugsstation	ca. 50 stk.
Fast affald:				
Tom emballage (papir/ pap)	350 l container, kommunal ordning	Meldgaard erhvervsaffald	Meldgaard erhvervsaffald	
Tom emballage (plast)	Rengøres og kommes i erhvervscontainer	Meldgaard erhvervsaffald	Meldgaard erhvervsaffald	
Lysstofrør og varmepærer	Lysstofrør medtages af elektriker LED/ sparepære samles og afleveres på kommunal miljøstation	Egen transport	Genbrug	Lysstofrør ca. 20 Elsparepærer+ LED, meget få
Jern og metal	Opbevares afskærmet ved Maskinhus/ i container	Uniscrap	Genbrug	Variierende mængde
Tomme medicinglas		Meldgaard erhvervsaffald	Meldgaard erhvervsaffald	
Døde dyr	Plads til døde dyr	DAKA	DAKA	Se under "Døde dyr"

Tabel 13: Affaldshåndtering og mængder.

I forbindelse med byggefasen vil der komme en mindre mængde bygnings- og emballageaffald. Dette vil dog være i meget begrænsede mængder, da en stor del af materialerne er præfabrikerede. Byggeaffaldet vil blive håndteret og bortskaffet i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativer. Der er ikke beregnet på disse affaldstyper eller -mængder.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget sorterer, opbevarer og bortskaffer affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativer. Det vurderes endvidere, at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.2 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Sprøjtemidler opbevares i et aflåst kemirum på siden af laden. Der er fast gulv og intet gulv afløb i bygningen. Olieråvarer og en mindre mængde spildolie opbevares i maskinhuset på betongulv uden afløb. Der opbevares savsmuld i maskinhuset til opsugning af evt. spild ved uheld.

Ved vaskepladsen er der en dieseltank til traktorer. Rundt om tanken, er der bygget en mur af fundablokke på 2 fundablokkes højde og der er etableret et tag over olietanken.

Olietanke	Aktive/afblændede	Placering	Volumen	Årgang	Tank nr.
Fyringsolie til stuehus	Aktiv	Garage	1.500 L	2006	197507
Diesel til traktor	Aktiv	Vaskeplads	4.000 L	1998	62651-01
Diesel til korn-tørring		Udenfor lade	1.200 L	1998	102859

Endvidere anvendes der myresyre til syring af foder i vådfoder. Myresyre opbevares i tank i foderladen og der er det nødvendige sikkerhedsudstyr til rådighed på opbevaringsstedet. Doseringen sker automatisk, men kontrolleres dagligt.

Der foretages regelmæssig vask af alle staldafsnit. Desinficering foretages med til formålet godkendte midler og varieres efter dyrlægens anvisning til sikring af bedste smittebeskyttelse.

Vurdering

Med den beskrevne opbevaring af olie og kemikalier på husdyrbruget vurderes det, at der ikke er risiko for, at der under normale forhold kan ske udslip af sådanne stoffer. Husdyrbruget har en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvordan uheld med olie og kemikalier skal håndteres.

3.9.3 Naturressourcer (F5b)

Anlægget forbruger naturressourcer i form af foder og vand, samt dyrkningsarealer til foder. Der sker ingen væsentlig ændring af anvendelsen af jordressourcen, idet der igennem mange år er produceret græs og korn til foder på landbrugsarealerne i Sønderjylland. Planteavlen er nøje reguleret gennem omfattende generel regulering vedr. anvendelse af gødning, tidspunkter for jordbearbejdning, såning, anvendelse af efterafgrøder, anvendelse af bekæmpelsesmidler mv., så tab af gødningsstoffer og bekæmpelsesmidler så vidt muligt begrænses.

Der sløjfes ikke beskyttede naturarealer, og der fjernes ikke gamle bygninger, som evt. kunne huse beskyttede arter, så det vurderes, at der ikke sker forringelse af biodiversiteten som følge af den fortsatte drift med svineproduktionen. Forbruget af vand til drikkevand og vask vurderes ikke at udgøre en trussel imod vandressourcen som sådan, da ejendommen er forsynet med vand fra Varnæs vandværk, og da der ikke er forlydender om lokal knaphed på denne ressource.

3.9.4 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 3. Området ved gyllebeholdere, siloanlægget og de ældre driftsbygninger er asfalteret. Regnvand løber i afløb. Ansøger har ændret procedure i forbindelse med pumpning af gylle, for at minimere risikoen for uheld med gylle.

I forbindelser med siloanlægget er der en befæstet plads, hvor korngraven er placeret. Regnvand der falder på denne plads løber i afløb placeret ved silo. For enden af den vestlige gavl af stald 2 findes en støbt vaskeplads med kant. Afløb fra vaskeplads ledes til gylletank. Det regnvand og vaskevand der er i forbindelse med ind-og udleveringsramperne, ledes til gyllesystemet.

Syd for de eksisterende stalde 3 og 4 er der anlagt en brovægt samt et befæstet køreareal. Regnvand der falder her, vil blive afledt til det omgivende grus areal.

Tagvand fra driftsbygninger samles og ledes i dræn og videre til dyrbæk. Der forventes at tagvand fra den fremtidige slagtesvinestald bliver udledt til dræn, og i forbindelse med byggeanmeldelsen vil der blive ansøgt om tilladelse til udledning af overfladevand fra nye anlæg.

Sanitært spildevand fra driftsbygninger og stuehus ledes til minirensningsanlæg, tømmes via godkendt tømningsordning.

Der er ikke kendskab til, at husdyrbruget skulle ligge inden for et område, hvor det ikke er lykkedes at opfylde miljøkvalitetsnormer fastsat i EU-lovgivning. Husdyrbruget afleder overfladevand fra en del af tagarealerne til Dyrbæk.

Vurdering

Da der ikke ændres på bortledning af overfladevand til Dyrbæk, og at der i forbindelse med byggeanmeldelsen blive ansøgt om håndtering af overfladevand, vurderes den øgede overfladevand ikke at skade det omkringliggende vandmiljø.

Det er en forudsætning for udnyttelsen af godkendelsen, at tag- og overfladevand udledes i overensstemmelse med udledningstilladelsen som meddeles samtidigt med denne godkendelse. Når denne tilladelse er meddelt, vurderes vandløbet ikke at blive negativt påvirket af det ansøgte.

3.10 Husdyrbrugets indvirkning på klimaet og projektets sårbarhed over for klimaændringer (F4, F5f)

Svineproduktion bidrager til udledning af klimagasser som CO₂, metan, lattergas. Det er især dyrenes forbrug, staldgødningen og markbrug der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO₂-udskillelsen stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Husdyrbruget leverer slagtesvin til Danish Crown og bliver derfor tilskyndet til at arbejde på at reducere husdyrbrugets CO₂-aftryk. Det er Danish Crown's overordnede mål at halvere klimaaftrykket fra kødproduktionen inden 2030 og blive CO₂ neutral i 2050.

Danish Crown har lavet en ordning, så landmænd løbende får en uvildig kontrol på gården samtidig med, at landmanden opstiller konkrete mål og arbejder aktivt for at nedsætte gårdens klimaaftryk. Ansøger har sat konkrete mål for at nedsætte FE/kg tilvækst ved slagtesvinene, udsłuse gyllen hyppigere og leverer gylle til biogas.

Anlægget er indrettet så interne transportere er mest mulige effektive. Generelt har ansøger ikke samme antal og daglige gøremål med traktor, som på en kvægeejendom. Al foder leveres i siloer, og kommer via rør ud til slagtesvinene, mens gylle pumpes over i gyllebeholderne.

Det eksisterende ventilationssystem er af nyere dato, mens det naturlig vil blive opsat energi rigtige ventilatorer i de nye stalde.

Det nærmeste vandløb ligger cirka 300 meter fra husdyrbruget. Vandløbet forventes ikke at kunne skabe vandløbsoversvømmelse i forbindelse med ekstremvejr pga. af terrænforskellen. Ifølge Klimatilpasning.dk KAMP (GIS-kort) vil der ved ekstremregnvejr være risiko for at vandet kommer til at ligge ved ejendommen.

Der ses en tendens til øget nedbør i det centrale Sønderjylland over de sidste ca. 10 år, og det vil betyde en lidt øget mængde regnvand i gyllebeholdere. Det vil derfor klart en fordel at gyllebeholderne er teltoverdækket, så der ikke længere kan falde overfladevand i dem, som der efterfølgende skal bruges brændstof på at køre ud.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gennem deltagelse Danish Crown klimamål og gennem løbende forbedringer, gør hvad der er muligt for at nedsætte husdyrbrugets klimapåvirkninger. Idet husdyrbruget leverer husdyrgødning til biogasanlæg og modtage afgasset flydende biomasse retur, vil udledningen af metan og lattergas falde⁷.

3.11 Forslag til egenkontrol (B7)

I den eksisterende miljøtilladelse er der stillet en række vilkår til husdyrbruget. Det antages, at de fleste af disse videreføres.

Det antages endvidere, at der stilles vilkår om hyppig udslusning i overensstemmelse med standardvilkårene i Miljøstyrelsens Teknologiliste.

I scenarie 2 anvendes der 7 % ammoniak reduktion i form af gyllekøling med timetæller. Ansøger har endnu ikke fået dimensioneret pumpen, hvorfor timetallet endnu ikke er fastlagt.

1. Gyllekanalerne i den nye stald i scenarie 2 i alt 975 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
2. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 8,6 W/m².
3. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
4. Den årlige driftstid skal være mindst x timer.
5. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
6. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
7. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

3.12 Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.4-3.10. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i kontoret i stuehuset og opdateres løbende, når der er behov.

---

⁷ <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsogsbiogasanlaeg/fakta-om-biogas/>

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle eller fx olie. Gylleudslip vil kunne ske fx i forbindelse med overpumpning, ved brud på gyllebeholdere ved påkørsel eller lignende.

Eksisterende og nye stalde, gyllekanaler og gyllebeholdere er/bliver etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Fra gyllebeholderne ned Dyrbæk falder det, dog med en hældning på under 6 grader. Hvis der uheldigvis skulle ske et kollaps af en af gyllebeholderne, vil gyllen løbe mod vest, og den vil samle sig i en lavning i marken. Det er derfor minimal risiko for, at det vil ende i Dyrbæk. Ved udslip af gylle skal der forsøges at etablere en opdæmning, for at undgå at gylle spredes over et større areal. Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.

Hvis der sker udslip/spild på asfaltpladsen, vil afløbene blive blændet af.

I beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med bl.a. uheld med gylleudslip, olie eller kemikalier.

Hvis det viser sig, at der er drænledninger under den fremtidige stald, vil de blive sløjfet.

Husdyrbruget ligger ikke i nærheden til større industrielle anlæg, såsom atomkraftværker, krudtfabrikker eller tung fremstillingsvirksomhed, som risikerer at springe i luften eller brænde med alvorlige konsekvenser for omkringliggende anlæg. Området er ikke præget af jordskælv, jordskred eller andre naturkatastrofer, som kan føre til at bygninger falder sammen eller fundamenter revner. Anlægget er konstrueret, så det kan tåle hændelser med store mængder regn, og anlægget ligger forholdsvis langt fra et vandløb, at det ikke er truet af oversvømmelse, selv ved usædvanligt store nedbørshændelser.

Vurdering

Skulle der ske udslip af gylle, vurderes det, at der ingen nærliggende naturarealer vil kunne blive påvirket af udslip fra gyllebeholdere, da fx større mængde gylle vil samle sig i lavningen i marken.

Det vurderes endvidere, at der ikke er fare for menneskers sundhed, kulturarven eller miljøet pga. ulykker eller katastrofer på husdyrbruget eller forbundet med husdyrbrugets drift.

3.13 Overvågning (F7)

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.15 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Med ca. 22 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparameter og gener som beskrevet herover, er det nærmeste husdyrproduktion på Varnæsvej 43, øvrige nabo husdyrbrug ses i kapitel 3.8.

Husdyrbruget ligger over 300 meter fra naboen, lokalplanlagt område, samlet bebyggelse og byzone. Som det fremgår af lugtberegningerne, skal der ikke medregnes kumulation med hensyn til lugt.

Vurdering

Pga. den forholdsvise store afstanden mellem det ansøgte husdyrbrug og de omkringliggende brug, vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulation i forhold til lugt. I forhold til støj, rystelser, vibrationer, støv, lys og skadedyr og transporter vurderes der ikke at kunne være kumulation pga. afstanden samt de genebegrænsende tiltag.

Det vurderes, at der ikke kan være andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.16 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Ansøgningen indsendes for at få mulighed for at etablere en ny slagtesvinestald. Årsagen til byggeriet er at ansøger ønsker, at færdiggøre en større del af virksomhedens smågriseproduktion som slagtegrise. På den måde sikre lokal værditilvækst, arbejdspladser og ressourceudnyttelse. Samtidig undgås lang transport af grise til eksport. Det er nødvendigt løbende at følge udviklingen for at kunne effektivisere og opfylde stadig strammere regulering og miljøkrav.

Af hensyn til omgivelserne herunder landskabet er placeringen af den nye slagtesvinestald valgt nord for de eksisterende stalde. Udvidelse af de eksisterende slagtesvinestalde er drøftet i ansøgningen processen, men er fravalgt pga. af det skrående terræn mod vest samt af bygge- og driftsmæssige årsager. Øvrige placeringer af slagtesvinestalden er ikke drøftet, da ansøger ønsker at holde bygningerne med husdyrproduktion samlet.

Den nye lade til foderproduktion skal af logistiske årsager placeres ved de eksisterende fodersiloer, da der så kan etableres automatisk transport af råvarer fra siloanlægget til fodermøllen. Den eksisterende foderlade ved stald 1 og 2 vurderes ikke længere tidssvarende til den øgede mængde foder der skal produceres på

ejendommen. Selve placeringen vil kræve at der graves en del jord væk, men en eventuel placering mellem gyllebeholderne og siloerne vil ligeledes kræve en del jordflytning.

Såfremt ansøgningen om udvidelsen med den ny stald, lade, afhentningstank og overdækning af korngrav mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med samme tilladte produktion, som fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse fra 2012. Den generelle udvikling går mod større og større husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Husdyrbruget vil således gå glip af en øget omsætning og dermed mulighed for at udvikle husdyrbruget.

Hele produktion vil efter udvidelsen leve op til BAT-gulve ved hjælp af delvis spaltegulve og teltoverdækning af gyllebeholderne. I scenarie 2 anvendes der også gyllekøling. Der er således valgt gulvtyper og teknologi med den lavest mulige ammoniakemission.

Det giver ingen mening at drøfte udflytning af den ny stald, da hovedreglen er, at der skal udvides i tilknytning til eksisterende bygningsmasse. En udvidelse længere væk fra de eksisterende bygninger, vil sprede bygningsmassen mere ud, hvorved, bygningsmassen formodentlig kommer til at se mere synlig ud samt være i strid med kommuneplanens retningslinjer.

Af væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger kunne der være valgt forsuring eller luftrensning. Forsuring ville kunne anvendes i forbindelse med de eksisterende stalde. Forsuring er dog ikke ønsket, idet husdyrbruget leverer gylle til biogasanlæg. Forsøg har vist, at forsuret gylle har en negativ effekt på biogasproduktionen i biogasanlæg, når der modtages mere end 20 % forsuret gylle, idet den lave pH hæmmer den anaerobe forgæring i biogasanlægget⁸. Forsuring er således ikke et reelt alternativ. Generelt vil biogasanlæg slet ikke modtage forsuret gylle, da der så skal renses mere svovl fra biogassen, da forsuring normalt sker med svovlsyre. Hvis luftrensning skal komme på tale, skal det ske i forbindelse med nyetablering. Da BAT er overholdt, har ansøger ikke undersøgt markedet for renser.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurderinger i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkeligt til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.17 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen så skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Varnæs Vestermark 3 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i vejledningen, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. I vejledningen står desuden:

"Langt de fleste husdyrbrug vil desuden ligge på landbrugsejendomme. Det vil i sådanne tilfælde sjældent være nødvendigt, at det fremgår eksplicit af afgørelsen, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. De tilfælde, hvor kommunens vurdering vil kunne have selvstændig betydning, vil formentlig alene være, hvor der er tale om så omfattende byggeri, at det får industrilignende karakter, eller tilfælde hvor der er tale om byggeri til brug for små hobbybrug. Der kan dog også være andre husdyrbrug, i praksis navnlig minkfarme, på ejendomme uden landbrugspligt. Det forhold, at kommunen vurderer, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for ejendommens drift som landbrugsejendom, betyder ikke i sig selv,

⁸ https://www.organe.dk/docs/Scenarie_for_forsuring_af_halvdelen_af_gyllen_i_Danmark.pdf

at byggeriet ikke kan godkendes eller tillades. F.eks. vil der kunne være behov for at fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis der er tale om byggeri af industrilignende karakter.”

Vurdering

Det er ansøgers vurdering, at udvidelsen af svineproduktion med tilhørende stald, lade, mellemgang, overdækning af korngrav og afhentningstank kan betragtes som en normal størrelse.

De nye bygninger vurderes ikke at have en speciel industrilignende karakter og vurderes at være erhvervs-mæssig nødvendig for husdyrbrugets fortsatte udvikling.

4. BAT (husdyrbrug omfattet af IE)

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 2000 stipladser til slagtesvin.

4.1 BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

I scenarie 1 er, at BAT overholdt med teltoverdække. BAT-beregningen fremgår af efterfølgende tabeller.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5089	392	5481
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5248	196	5444
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	37
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 14 Samlet BAT-beregning for skema 226254 – scenarie 1

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? i				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Stald 1	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Stald 2	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Stald 4	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Ny stald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,62	1,90

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 15 Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning for skema 226254

I scenarie 2 er BAT overholdt ved at de to eksisterende gyllebeholdere er overdækket og der etableres gyllekøling med 7 % ammoniak reduktion.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4920	392	5312
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5111	196	5307
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	5
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 16, Samlet BAT-beregning for skema 226255 – scenarie 2

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT						
Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)
(#408773) Heste. Dybstrøelse	30	0,57	1	17		
(#404093) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	599	2,30	1	1378		
(#404096) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	617	2,30	1	1419		
(#404099) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	1300	1,62	1	2106		

Tabel 17, Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning for skema 226255

Hvis den nye stald ikke opføres, er BAT overholdt i de eksisterende bygninger, da der er tale om eksisterende bygninger, hvor der ikke tidligere er fastsat et BAT krav med en teknologi der er på teknologilisten. Hvis den nye stald ikke opføres, skal der ikke stilles krav til overdækning af de eksisterende gyllebeholdere se scenarieskema 226660.

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

4.1.1 Råvarer (B7)

Foderopbevaring sker i lukkede siloer og den fremtidige foderlade.

Foder til grisene består af ca. 75 % hjemmeavlet korn, samt indkøbt tilskudsfoder i form af færdigblandinger alene eller i kombination med forskellige råvarer som f.eks. sojaskrå, rapsprodukter, korn m.m. Der anvendes anbefalede dosering af fytase og dermed reduceret råproteinindhold i foderblandingerne.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov. For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af fodret, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning med protein medfører en belastning på miljøet, men det overbelastes også grisene.

Ansøger er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Vandforbruget er beskrevet i punkt 3.9.6.

Vurdering

Der er ikke længere mulighed for at anvende fodringsteknikker som virkemiddel til at reducere ammoniakemissionen, idet fodringsteknikkerne ikke længere fremgår af Miljøstyrelsens Teknologiliste. I de nye godkendelser til en bestemt størrelse produktionsareal, er der således ikke på nuværende tidspunkt en målbar effekt af fodringstiltag. Der bør derfor ikke stilles vilkår om dokumentation af foderplaner og lignende.

Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug, er der jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 46 krav om at reducere den samlede mængde kvælstof og fosfor. Da ansøger anvender fytase og nedsat råprotein vurderes dette krav at være opfyldt.

4.1.2 Energiforbrug (B8, F1c)

På husdyrbruget anvendes der primært elektricitet til ventilation, pumpning af gylle og vand, belysning, foderanlæg, korntørring/beluftning øvrige elektriske maskiner samt forbrug i beboelsen.

Der er LED bebelysning ved slagtesvinene, mens der i de andre bygninger er løbende udskiftning i. I den nye stald vil der blive indført energieffektiv belysning jf. bygningsreglementet i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §47. De nye ventilationsmotorer vil ligeledes være energieffektive.

I scenarie 2 bliver der etableret gyllekøling som ammoniakreducerende virkemiddel, og her vil der ske varme genindvinding fra gyllekøling som vil være et supplement til eksisterende biobrændselsfy.

Der benyttes diesel til traktorer mv. samt omrøring af gyllebeholdere i forbindelse med gylleudbringning (traktorpumpe). Der sker korntørring på ejendommen, og for at minimere energiforbruget hertil, er der monteret fugtfølere på kornsiloer, således at tørring og køling foregår ved den rette luftfugtighed.

Der føres ikke løbende journal over energiforbruget. Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra el-selskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Type	Forbrug godkendt drift	Forbrug efter
EI	ca. 220.000 kwh	300.000 kwh
Dieselolie	Ingen markdrift i Dynagro Svineproduktion	Ingen markdrift i Dynagro Svineproduktion
Opvarmning	Træpiller ca. 45 ton/år	Supplement til gyllekøling

Tabel 18 Energiforbrug

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 er elforbruget på cirka 10 kWh pr. slagtesvin (dog med mulighed for store variationer). Normtalsberegning kommer således frem til ca. 148.000 kWh ved 14.800 slagtesvin. Energiforbruget forventes at være væsentlig højere, da der skal anvendes en del energi til drift af gyllekølingsanlægget/ korntøring og foderproduktion.

Med evt. genvinding af varme fra gyllekøling, foderanlæg, energieffektiv ventilation og fortrinsvis LED-belysning vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi.

4.1.3 Vandressourcen og vandforbrug (B8)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for områder med drikkevandsinteresser, men uden for indvindingsoplande og område med indsatsplaner for grundvand. Husdyrbruget ligger endvidere udenfor for nitratfølsomme indvindingsområder og boringsnære beskyttelsesområde.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af staldanlæg, sanitære forhold samt forbrug i beboelsen. Husdyrbruget modtager vand fra Varnæs Vandværk.

Ansøger har løbende udskiftet vandpostene, så der anvendes kopper, hvilket også vil ske i de nye stalde.

I følge normtal fra Seges svinger vandforbruget mellem 6-10 liter pr. slagtesvin pr. dag. Det giver et samlet fremtidige forbrug på mellem 7.828 -13.353 m³ for 14.800 slagtesvin. Derudover anvendes der også vand til sprøjte og vask af maskiner.

Vandforbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Type	Nuværende forbrug	Forbrug efter
Drikkevand, vaskevand, vand til overbrusning mv inkl. sprøjte + vask.	8.500 m ³	ca. 7.828 -13.353
Stuehuse	170 m ³	170 m ³
I alt	Cirka 8.670	Cirka 8000 – 13.523

Tabel 19, Vandforbrug

Vurdering

Det nuværende forbrug af vand indeholder både drikkevand til dyrene, vaske af maskiner og påfyldning af marksprøjte. Påfyldning af marksprøjten kræver en del vand, hvorfor selve forbruget til grisene er mindre end de 8500 m³. Det vurderes at vandforbruget til grisene harmonerer fint med normtalsberegningerne.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug. I stedet bør der stilles vilkår om, at vandforbruget skal opgøres årligt og fremvises ved tilsyn. Eventuelt kan der stilles vilkår om, at kommunen kan forlange drikkevandssystemet gennemgået af en fagperson, hvis der sker stigninger i vandforbruget, der ikke kan forklares med fx et øget antal dyr på husdyrbruget.

De eksisterende stalde, gyllebeholdere, omrøretanke, kanaler og gyllerør mv. er etableret tætte og den nye stald, de nye kanaler og gyllerør vil ligeledes blive etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

4.1.1 Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)

Da husdyrbruget har mere end 2000 stipladser slagtesvin, er det omfattet af BAT-konklusionen for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. Herunder er en kort redegørelse for husdyrbrugets anvendelse af BAT i forhold til BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. Tallene i parenteserne herefter henviser til BAT-konklusionerne.

Den generelle danske miljølovgivning, som gælder for alle husdyrbrug, og beskyttelsesniveauerne som skal overholdes i forbindelse med en godkendelse efter Husdyrloven, sikrer at der leves op til BAT, når overholdelse af lovgivningen suppleres med et miljøledelsessystem (1.1) og en beredskabsplan samt almindelig sund fornuft.

Godt landmandskab (1.2) sikres bl.a. gennem ajourført beredskabsplan og dagligt opsyn med stald-, opbevarings- og foderanlæg. Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Denne opdateres løbende, når der er behov.

Ernæringsmæssig styring (1.3) sker gennem fasefodring med foderblandinger, der er tilpasset dyrenes behov i produktionsperioderne.

Det antages, at Miljøstyrelsen gennem fastsættelsen af BAT for ammoniakemission og udbringningsreglerne om N- og P-lofter har forholdt sig til de angivne kvælstof- og fosforudskillelser, der fremgår af BAT-konklusionen.

Minimering af emissioner fra spildevand (1.5) sikres bl.a. ved at gylle håndteres i et lukket system med tætte kanaler, rør, fortanke og gyllebeholdere. Endvidere benyttes vandbesparende drikkevandssystemer i staldene.

Af de oplyste teknikker til reduktion af lugtemission benytter husdyrbruget at gylle i gyllebeholdere kun omrøres forud for udbringning.

På ejendommen anvendes der med gyllekøling og teltoverdækning. (1.9).

Med husdyrbrugets indretning er der ikke markante støjkilder, som kan genere naboerne. De primære støjkilder er transport og ventilation.

Da der ikke har været problemer med støj til omgivelserne, er der ikke udarbejdet en støjhandlingsplan (1.7).

Forebyggelse af emission til jord og vand sker gennem opbevaring i stabile, tætte kanaler, rørsystemer, forbeholder og gyllebeholdere. Gyllebeholderne er omfattet af den 10 årig gyllebeholderkontrol. Gyllebeholderne inspiceres årligt i forbindelse med bundtømning. Gyllebeholderne har lukkede omfangsdræn. Brøndene bliver inspiceres forud for bundtømning af gyllebeholderne. Såfremt der står vand op i en højde over bundpladen, bliver beholderen kun tømt til vandspejlsniveauet. (1.11).

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Udbringning af gylle sker i overensstemmelse med den generelle lovgivning, hvilket stort set også sikrer, at husdyrgødning udbringes i overensstemmelse med BAT. I lovgivningen er der bl.a. fastsat regler om afstande i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på skrånende arealer op til vandløb og søer, afstande til drikkevandsboringer og forbud mod udbringning på vandmættet, oversvømmet, frossen jord eller snedækket jord. (1.13).

Ved varsel om umiddelbart forestående skybrud eller tilsvarende udbringes der ikke på arealer med risiko for afstrømning.

I forbindelse med mark- og gødningsplanlægningen planlægges mængder og tidspunkt for fordelingen af husdyrgødningen under hensyntagen til det valgte sædskiftes behov for næringsstoffer, jordbundstypen og eventuel vanding. I forbindelse med planlægningen tjekkes desuden, at N- og P-loftet jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen vil blive overholdt.

Såfremt der trods ovenstående forholdsregler opdages tegn på afstrømning til sårbare arealer, vil der blive taget affære og om nødvendigt foretaget afhjælpende foranstaltninger og ringet til miljø-vagten, hvis der er sket forurening af fx et vandløb.

Da gylle ledes til gyllebeholdere i et lukket system, og der benyttes slangeudlægger og lastbil/gyllevogn med læssekran og udbringes med slæbeslanger, er risikoen for spild i forbindelse med gødningslageret minimal.

Ansøger står for udbringning af husdyrgødningen og sprøjtning af marker. Udbringning sker med gyllevogn med slæbeslanger og nedfælder. Gyllevogn og marksprøjte kontrolleres og serviceres løbende, og det tjekkes at de er indstillet til korrekt dosering.

Beregning af ammoniakemissionen (1.14) fra produktionen sker gennem ansøgningen om miljøgodkendelse i Husdyrgodkendelse.dk. Der leves op til BAT i forhold til ammoniakemission.

Årligt opgøres den faktiske husdyrproduktion på ejendommen i forbindelsen med gødningsregnskabet. Ud fra disse oplysninger kan ammoniakemissionen beregnes ud fra normtal fra Institut for Husdyrvidenskab ved Aarhus Universitet. Normtallene beregnes og udgives årligt. N- og P-udskillelsen beregnes direkte i gødningsregnskabet. (1.15).

Generelt er der ikke problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i foderladen og ledes ud i staldene gennem rørsystem. Der sker ingen monitoring eller beregning af støvemissionen, idet udgifterne ved måling og beregning ikke vurderes at være rimelig i forhold til den meget lille støvemission fra staldene (1.8).

Der er etableret overbrusningsanlæg i alle stalde med smågrise over 20 kg, polte og slagtesvin samt drægtige søer og gylte i løsdriftssystemer.

Der sker minimum årlig registrering af vand- el- og brændstofforbrug. Der registreres antal indsatte, døde og leverede dyr samt indkøbte fodermængder. Gødningsproduktionen beregnes i gødnings-regnskabet.

BAT i forhold til energi- (1.6) og vandforbrug (1.4) er beskrevet under punkt 5.2.2 og 5.2.3.

4.2 Særregler for IE-husdyrbrug, husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §17

Der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen stillet en række særregler for IE-husdyrbrug. Der er krav om et miljøledelsessystem, et oplæringsmateriale, en plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab, en nødfremgangsmåde ved uheld, fodringskrav og energieffektiv belysning fra staldanlæg.

Ansøger har et miljøledelsessystem for husdyrbruget, hvor ansøger arbejder for at landbruget bliver drevet åbent og målrettet for at minimere miljøpåvirkningerne fra landbruget. Desuden vil ansøger arbejde for at sikre et godt udbytte og være en god arbejdsplads for medarbejderne. Miljømålet for 2021 er foderoptimering.

Ansøger har desuden fået udarbejdet en kontrolplan og et oplæringsmateriale der er tilgængelige for de ansatte.

Ansøger benytter sig bl.a. af nedsat råprotein samt tilsætning af fytase. Herved er fodringskravet jf. § 46 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen overholdt.

I de eksisterende stalde er der løbende udskiftet til LED, mens der i de nye stalde vil blive opsat LED og energieffektive ventilatorer. Herved er kravet om anvendelse af energieffektiv belysning jf. § 47 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen overholdt.

Ansøger anvender vådfordring og overbrusning, hvilket er med til at reducere støvemissionerne fra staldanlægget.

Ansøger vil fremadrettet indberette logbøger over hyppig udslusning, dokumentation for miljøledelsen, logbog over gennemførte kontroller samt dokumentation for fodringskravet til Aabenraa kommune.

4.3 Ophør af IE-husdyrbruget (C1)

Hvis ansøger ophører med husdyrproduktion på ejendommen, er det enten fordi staldanlægget sælges, udlejes til anden side, eller at husdyrproduktionen nedlægges helt. Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

5. Oplysninger om konsulenten (E3)

Ansøgningen er udarbejdet af Pba.i jordbrug, Henriette Fries, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i 15 år. Dels som rådgiver, kommunal miljømedarbejder, AC-tekniker i Miljøstyrelsen og nu miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd

6. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget på Varnæs Vestermark 3 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt oprette vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

Det vurderes endvidere, at der ikke er samspil mellem emnerne 1) befolkningen og menneskers sundhed, 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter, 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima og 4) materielle goder, kulturarv og landskabet, der kan medføre væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af omgivelserne.

7. Referenceliste (F10)

1. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 1261 af 29/11/2019

2. <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>
3. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 13/03/2019
4. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taale-graenser.pdf
5. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
6. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/rSR50.pdf>
7. Grøn viden Markbrug nr. 296 juni 2004 <http://web.agrsci.dk/djfpublikation/index.asp?action=show&id=797>
8. <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/fakta-om-biogas/>
9. https://www.organe.dk/docs/Scenarie_for_forsuring_af_halvdelen_af_gyllen_i_Danmark.pdf

8. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

Bilag 2: Opgørelse af produktionsareal

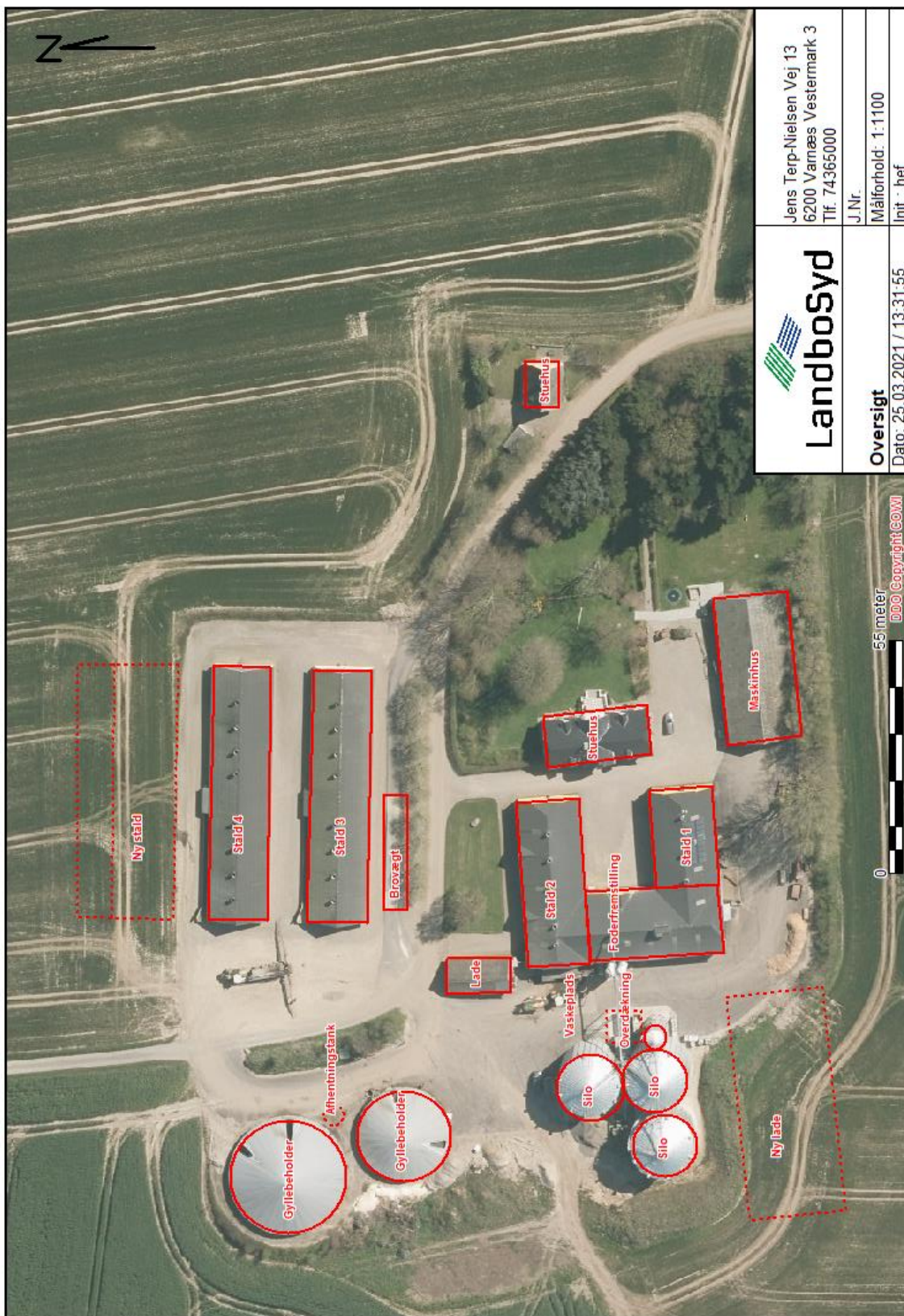
Bilag 3: Ledningsplan

Bilag 4: Gener

Bilag 5: Kapacitetsberegning (vedhæftet i husdyrgodkendelse.dk)

Bilag 6: Gyllekølingsberegninger

Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

 Landbosyd	Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Varnæs Vestermark 3 Tlf. 74365000		
	J.Nr.	Målforhold: 1:1100	Int.: hef
Oversigt	Dato: 25.03.2021 / 13:31:55		

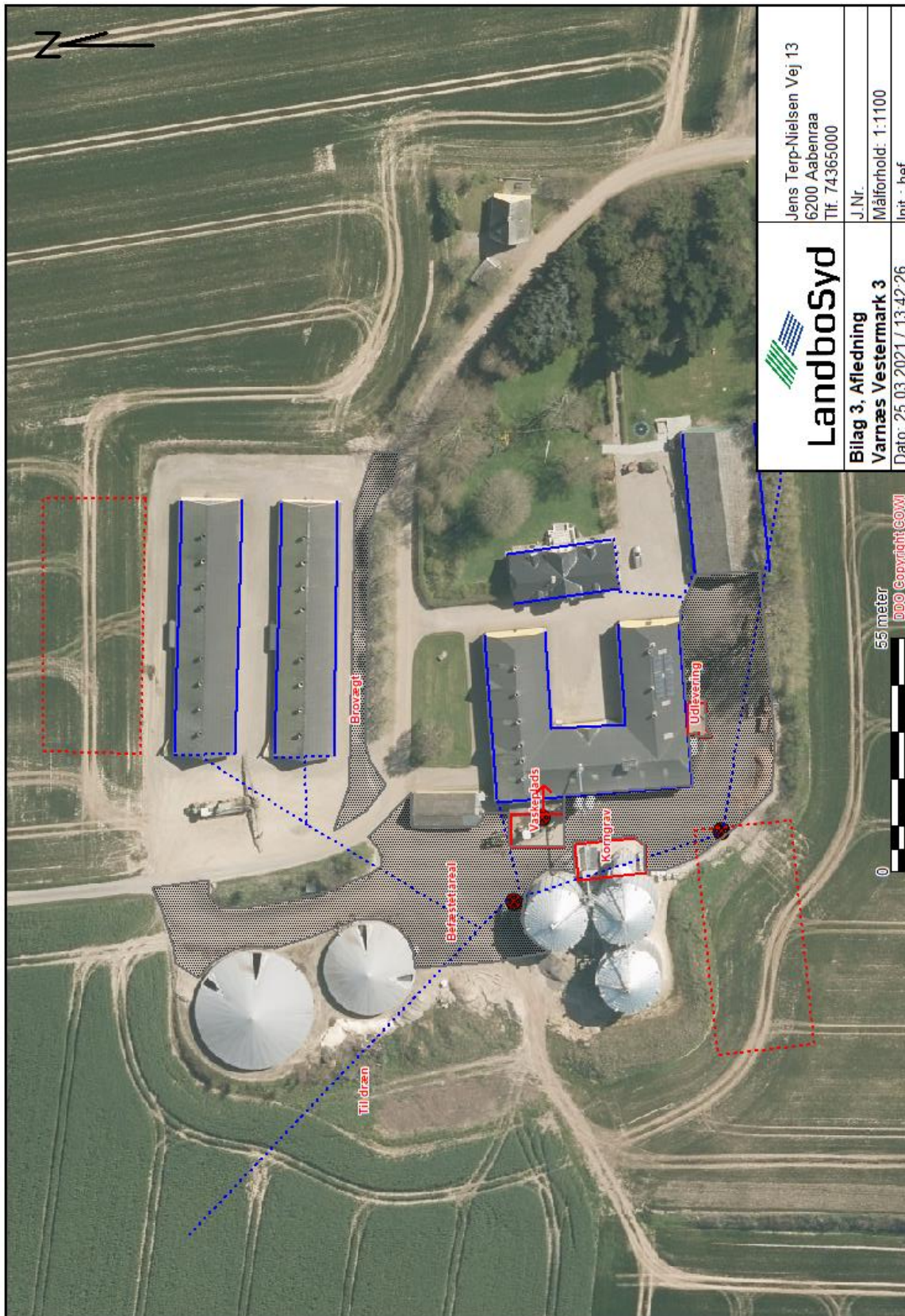
Bilag 2: Opgørelse af produktionsareal

Stokager									
Stistørrelse		Antal/sti		Antal/sti		Antal stier		Stipladser/stald	
Længde af krybbe	Bredde fra krybbekant	Areal / sti	0,65 m ² /dyr	Ædeplads/dyr	Antal stier	Stipladser/stald	Produktionsareal/stald		
Stald 1	6,10	1,93	11,77 m ²	18 stk.	33,9 cm	17	200,14 m ²		
	6,10	1,65	10,07 m ²	16 stk.	38,1 cm	1	10,07 m ²		
Stald 2	6,02	1,72	10,35 m ²	16 stk.	37,6 cm	4	41,42 m ²		
	6,02	1,83	11,02 m ²	17 stk.	35,4 cm	27	297,45 m ²		
	6,02	2,20	13,24 m ²	21 stk.	28,7 cm	2	26,49 m ²		
Stald 3	6,00	1,65	9,90 m ²	15 stk.	40,0 cm	2	19,80 m ²		
	6,00	2,11	12,66 m ²	20 stk.	30,0 cm	46	582,36 m ²		
	6,00	1,68	10,08 m ²	16 stk.	37,5 cm	1	10,08 m ²		
Stald 4	4,00	1,68	6,72 m ²	10 stk.	40,0 cm	1	6,72 m ²		
	6,05	2,14	12,95 m ²	20 stk.	30,3 cm	46	595,56 m ²		
	6,05	2,14	12,95 m ²	20 stk.	30,3 cm	1	12,95 m ²		
	3,96	2,14	8,47 m ²	13 stk.	30,5 cm	1	8,47 m ²		
							1.811,50 m²		

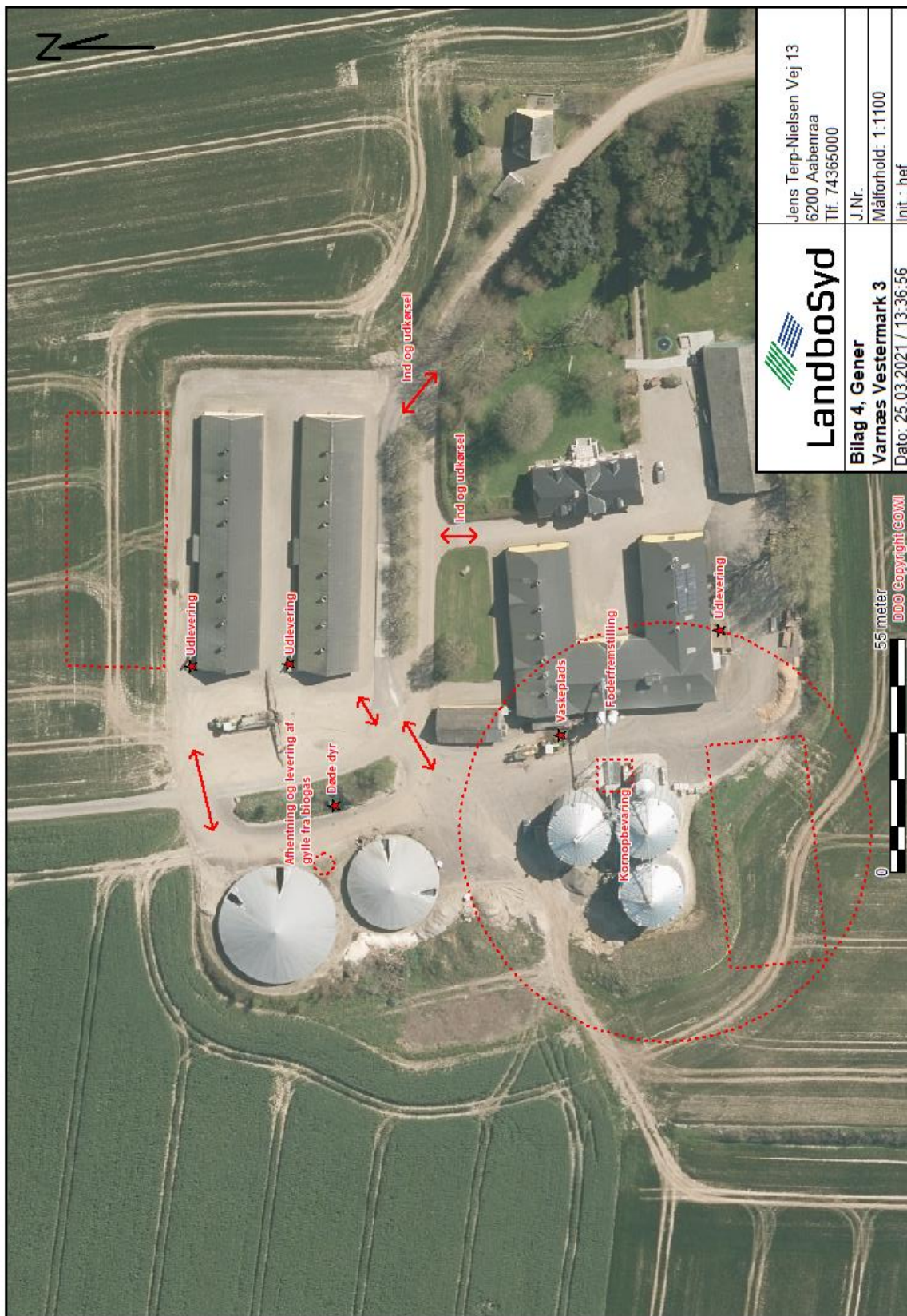
Bilag 3: Ledningsplan

 LandboSyd	Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
Bilag 3, Afløding Varnæs Vestermark 3	J.Nr. Målforsid: 1:1100
Dato: 25.03.2021 / 13:42:26 Int.: hef	

Bilag 4 Gener

 Landbosyd	Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Aabenraa Tlf. 74365000	
	J.Nr.	Målførhold: 1:1100
Bilag 4, Gener Varmæs Vestermark 3	Dato: 25.03.2021 / 13:36:56 Init.: hef	

Bilag 6 Gyllekølingsberegning

Dynagro
Martin Lambert
Varnæs Vestermark 3
6200 Aabenraa

Beregnings ID (oplyses ved kontakt med Klimadan A/S): T46170

klimadan

Bemærk at nedenstående beregninger er Klimadans ejendom og ikke må udleveres til tredjemand uden forudgående aftale med Klimadan A/S.

Oversigt over miljø krav.

Køling af gylle reducerer ammoniakfordampningen fra stalden. Teknologien er beskrevet i Miljøstyrelsens

Teknologiliste 05.02.2018 omkring køling af gylle i svinestalde. Gyllekølingsanlægget er dimensioneret ud fra fremsendte plantegning.

Etablering af gyllekøling med træk og slip i alt. 975 m²

Forventet reduktion i ammoniakfordampningen (træk og slip) ud fra beregnet varmebehov. 7,0 %

Varmepumpeanlægget er dimensioneret efter varmebehovet og eventuelt med frikøling samt heatdump af varme for at opnå den forventede reduktion i ammoniakfordampningen samt sænkning af lugtemission.

Gennemsnitlig køleeffekt i gyllekummen (Ammoniak reduktion) 8,6 W/m²

Forventet reduktion i ammoniakfordampningen (træk og slip) 7,0 %

Gennemsnitlig forventet reduktion i ammoniakfordampningen. 7,0 %

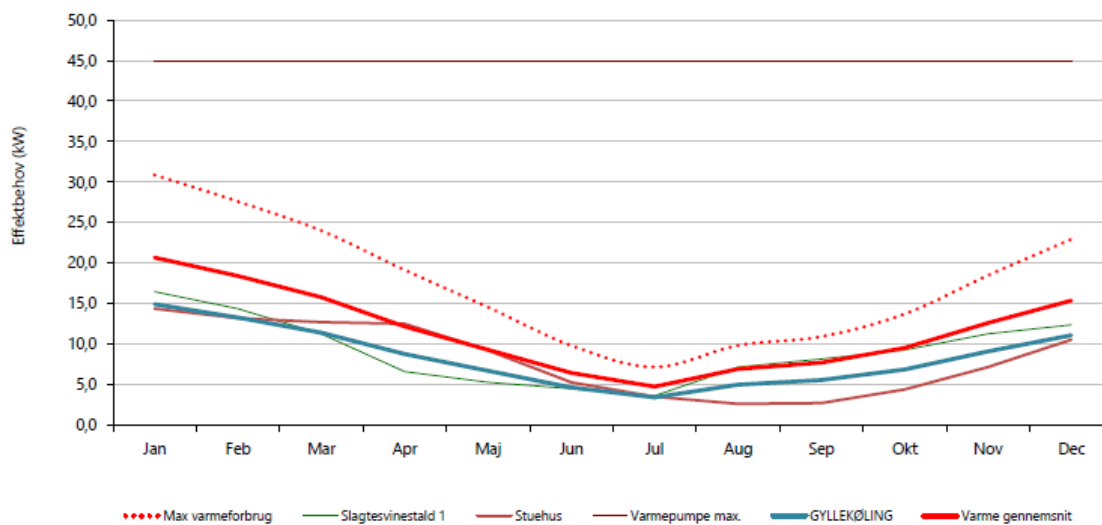
Energifordeling.

Varierende varmebehov over året.		Max. effektbehov.	Energibehov
Slagtesvinestald 1	-	16,5 kW.	60.800 kWh.
Stuehus	-	14,4 kW.	41.445 kWh.
Samlet behov.	-	30,9 kW.	102.245 kWh.

Det samlede energibehov svarer til følgende.

12.029 ltr. Olie.

Bemærk at ovenstående beregninger er vejledende og er udført på baggrund af oplysninger fra kunden og erfaringstal fra Klimadan.

20-04-2021
Dato

Kasper Holgersen
Kontaktperson - Klimadan A/S

Aabenraa, den 16/12-2021

Terrænreguleringskort.

Laden placeres i kote 37. Ansøger ønsker, at der friholdes en bræmme på cirka 5-6 meter fra laden ud til terrænet. Fra laden vil der være en stigning på cirka 8 meter over cirka 14-15 meter.

Figur 1, Terrænregulering. Rød højdekurver er de nuværende, og de blå er en skitse over de fremadrettet højdekurver.

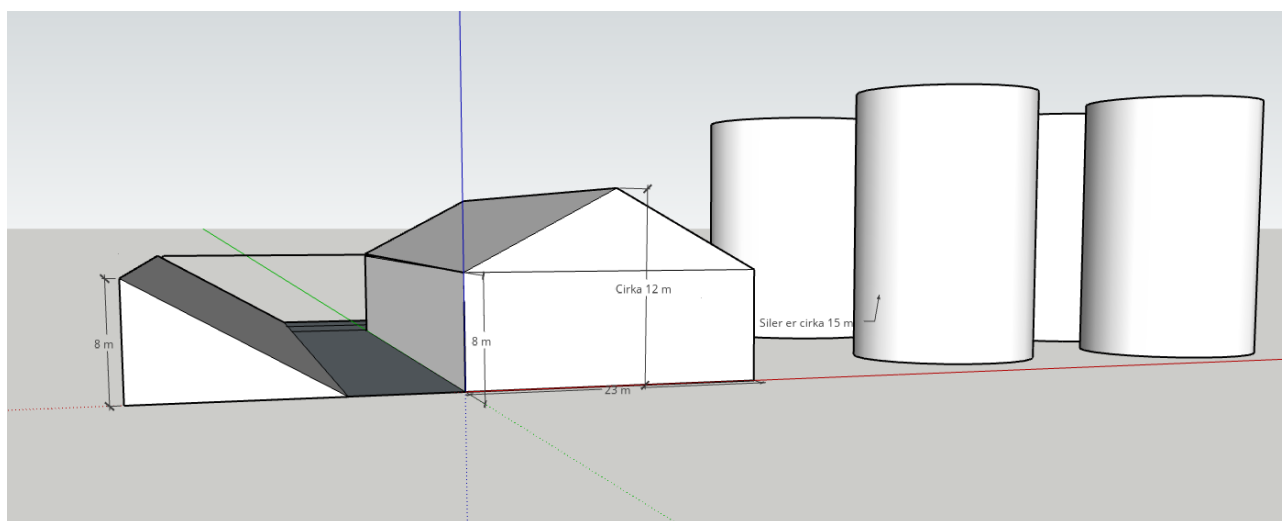
Stalden placeres i kote 39,75, og terrænreguleringen i den nordvestlige del af staldbyggeriet bliver på cirka 1 meter.

Figur 2, Terrænregulering

Mål over laden

Nedenstående billede viser tværsnit og mål på laden samt terrænet. Terrænet bliver cirka 8 meter og kiphøjde på cirka 12 meter.

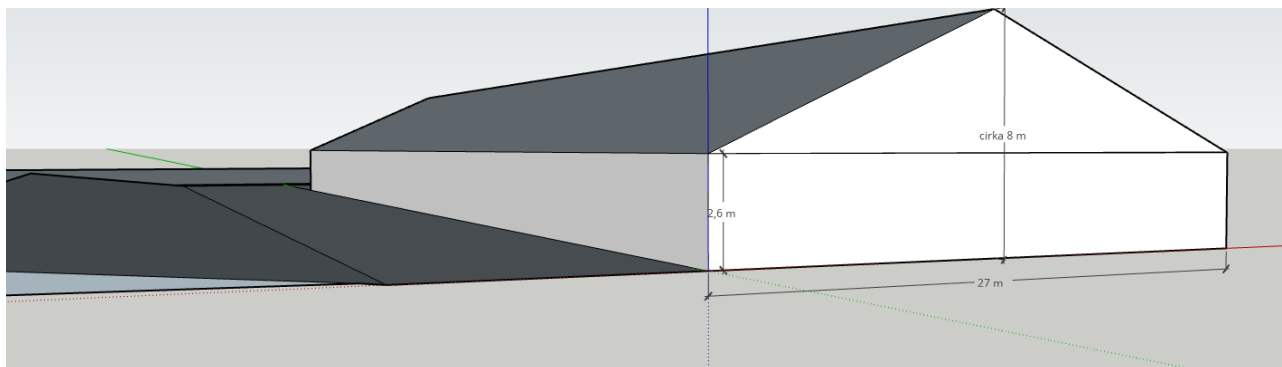
Figur 3, Skitse over lade, ikke mål fast

Mål på stalden

Nedenstående billede viser tværsnit og mål på laden samt terrænet. Kiphøjde på cirka 8 meter.

Figur 4, Skitse over slagtesvinestald. Ikke mål fast

Beplantningsplan

Ansøger er indstillet på, at beplante rundt om den nye slagtesvinestald hvis det er nødvendigt. Forslag til beplantning ses nedenfor.

3-rækket læhegn		
Række 1	Række 2	Række 3
Naur	Gedeblad dunet	Fuglekirsebær
Fjeldribs	Vintereg	Kvalkved
Engriflet hvidtjørn	Lind småbladet	Syren
Vild æble	Alm. hæg	Hassel
Naur	Gedeblad dunet	Fuglekirsebær
Fjeldribs	Vintereg	Kvalkved
Engriflet hvidtjørn	Lind småbladet	Syren
Vild æble	Alm. hæg	Hassel

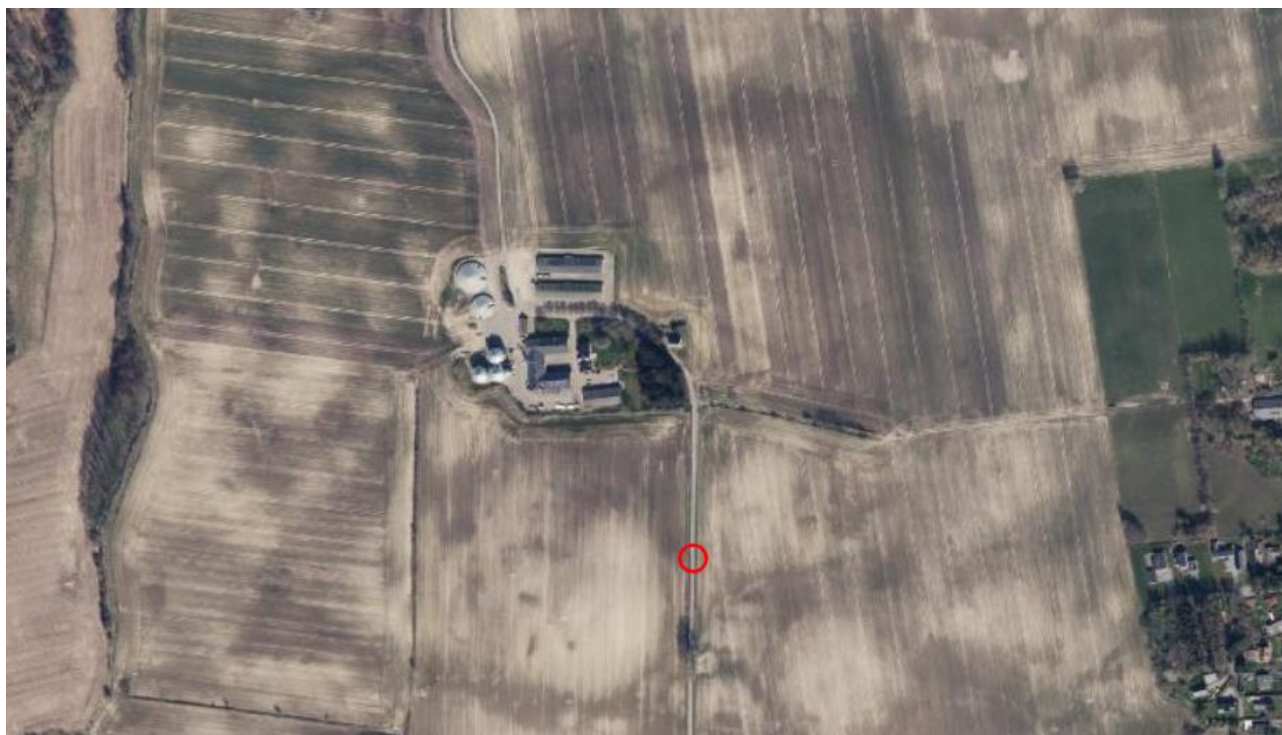

Figur 5, Forslag til beplantning

Visualisering fra indkørsel til ejendommen

Visualiseringsbilledet er taget ved den røde cirkel.

Figur 6, visualisering af den ny lade set fra indkørsel.

